

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Bektaş – Dr. Ar. Gör. Yasin Barış Özelci
Ar. Gör. İsmail Aydın – Ar. Gör. Zeynep Gamze Özkan

HUKUK EĞİTİMİ BİBLİYOGRAFYASI

1923-2025

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim BEKTAŞ - Dr. Ar. Gör. Yasin Barış ÖZELCİ
Ar. Gör. İsmail AYDIN - Ar. Gör. Zeynep Gamze ÖZKAN

HUKUK EĞİTİMİ BİBLİYOGRAFYASI

1923-2025

BANKA VE TİCARET HUKUKU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
(Türkiye İş Bankası A. Ş. Vakfı.)

Enstitü yayınlarında ileri sürülen
görüşler yazı sahibine aittir.

Hukuk Eğitiminde Aktif ve Etkileşimli Öğrenme Yöntemlerinin
Yaygınlaştırılması başlıklı ve 224K041 numaralı TÜBİTAK 1001
Projesi kapsamında hazırlanmıştır. Ayrıntılı bilgiye
aşağıdaki linkten erişebilirsiniz.

 <https://hukukegitimi.ankara.edu.tr>

Yayın Numarası	: 576
Dijital Baskı	: Ekim 2026
ISBN	: 978-975-537-304-1
Dizgi ve Kapak	: İbrahim BEKTAŞ

S U N U Ş

Türkiye’de hukuk eğitimi Cumhuriyetin ilanını takip eden elli beş yıl boyunca İstanbul ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi olmak üzere iki devlet kurumunun eliyle gerçekleştirilmiş, hukuku uygulayacak ve koruyacak meslek mensupları bu fakültelerde öğrenim görmüştür.

1978 ilâ 2000 yıllarında ülkemizde yeni hukuk fakültelerinin kurulması üzerine hukuk fakültesi sayısı yirmiyi geçmiş, hukuk eğitimi görece ülke geneline yayılmıştır. Bu süreçle birlikte Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Planlarına hukuk eğitiminin iyileştirilmesi gerektiğine dair hedefler de ilk kez eklenmiş, öncelikle 5’nci Kalkınma Planı’nda, daha sonra sırasıyla 7’nci, 8’nci, 9’ncü, 10’ncü, 11’nci, 12’nci Kalkınma Planı’nda bu konudaki ihtiyaç ve öneriler belirlenerek günümüze kadar ulaşmıştır. Keza Adalet Bakanlığı’nın Yargı Reformu Stratejisi belgelerinde, öğretilde ve uygulamada da hukuk eğitimindeki reform ihtiyacına işaret edilerek, mevcut sistemin köklü bir değişime ihtiyaç duyduğu giderek daha yüksek sesle dile getirilmiştir. 2000’li yıllardan itibaren hukuk fakültelerinin sayısında yaşanan hızlı artışın etkisiyle, bugün için toplam sayısı yüze yaklaşan hukuk fakültelerinde eğitim gören altmış binin üzerindeki öğrencinin yetiştirilmesi meselesi, böylece her dönem gündemde olmuştur.

Bu alandaki öneriler, bir yandan vatandaşlara ilköğrenimden itibaren hukuk eğitiminin verilmesi konusunda toplumsal hukuk okuryazarlığını içermekte, diğer yandan hukuk fakültelerindeki lisans eğitiminin süre, kontenjan, eğitim programı, sınav usulü, öğretim yöntem ve teknikleri gibi çeşitli yönlerden iyileştirilmesini amaçlayan geniş bir alana yayılmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda hukuk eğitimindeki sorunlara çözüm bulmak üzere ülkemizde çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiş, akademik yayınlar ve kurumsal raporlar hazırlanmıştır. Hukuk klinikleri ve kurgusal dava yarışmaları başta olmak üzere, hukuk eğitiminde uygulamalı ve etkileşimli öğrenmeye dayalı yöntem ve tekniklerinin nasıl uygulanabileceği tartışılmıştır. Bunlardan sonuncusu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde 27-28 Nisan 2026 tarihlerinde düzenlediğimiz “Hukuk Eğitiminde Yöntem” sempozyumudur. Tüm bu süreçte Türkiye’de hukuk eğitimi konusunda önemli bir literatür oluştuğu görülmektedir. Hukuk eğitimindeki

temel sorunların tespiti ve daha nitelikli bir hukuk eğitiminin inşası yolunda, mevcut araştırmaların ve ülkemizde halihazırda uygulanan iyi örneklerin araştırılması, bu nedenle büyük önemi haizdir.

Bu çalışma, ülkemizde hukuk eğitimi konusundaki yayınları toplu şekilde kayda almak ve bu alanda yapılacak yeni çalışmaları kolaylaştırmak için, mevcut eserleri gösteren bir bibliyografya olarak hazırlanmıştır.

Bibliyografyanın temel işlevleri, ilgili alanda kapsamlı bir hafıza oluşturması, araştırmacılara sistematik bir yol haritası sunması, mevcut literatüre ulaşmayı ve alandaki boşlukların tespitini kolaylaştırmasıdır. Türk hukukunda bugüne kadar çeşitli bibliyografyalar yayımlanmıştır¹. Bu çalışmaları iki ana grupta incelemek mümkündür. Bunlardan ilki “genel hukuk bibliyografyası” olarak adlandırılan ve belirli bir tarih aralığında hukuk alanında yazılan tüm eserleri listeleyen çalışmalardır². İkinci grupta ise, hukukun yalnız belirli bir alanını kapsamak üzere hazırlanan özel (tematik) bibliyografyalar bulunmaktadır. Özel bibliyografylara Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından Prof. Dr. Yaşar KARAYALÇIN’ın öncülüğünde yayımlanan “Borçlar-Ticaret ve Banka Hukuku Bibliyografyaları” örnek gösterilebilir. Elinizdeki “Hukuk Eğitimi Bibliyografyası” da bir özel bibliyografya niteliğinde olup yine Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından yayımlanarak bu kültüre dahil olma şansına ulaşmıştır.

“Hukuk Eğitimi Bibliyografyası” aynı zamanda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde yürütücülüğünü üstlendiğim “Hukuk Eğitiminde Aktif ve Etkileşimli Öğrenme Yöntemlerinin Yaygınlaştırılması” başlıklı TÜBİTAK 1001 Projesi (224K041) kapsamında hazırlanmış ve desteklenmiştir.

Bu bibliyografyayı hazırlarken mümkün olduğu ölçüde geniş kapsamlı inceleme yapılmasına ve alandaki temel literatürün bir araya getirilmesine gayret edilmiştir. Araştırma sürecinde öncelikle üniversitelerin basılı kaynakları ve süreli yayınları ile daha önce yayımlanmış hukuk bibliyografyaları incelenmiştir. Bunların yanı sıra günümüzdeki dijital veri tabanlarından da istifade edilmiş, Milli

(1) Türkiye’de yayımlanan bibliyografyalar hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. KARAYALÇIN, Yaşar/YONGALIK, Aynur: Hukukda Öğretim - Kaynaklar - Metod, Problem Çözme, 9. Baskı, Ankara 2025, s. 169 vd.; DEDELER BEZİRCİ, Pervin: Türkiye’de Hukuk Bilgisine Erişim, Bilgi Dünyası 2010, C. 11, S. 1, s. 199 vd.

(2) Genel hukuk bibliyografyalarına örnek olarak şu eserler gösterilebilir: KARAYALÇIN, Yaşar/MUMCU, Ahmet: Türk Hukuk Bibliyografyası, Türk Harflerinin Kabulüne Kadar Yayımlanmış Kitap ve Makaleler, 1727-1928, Ankara 1973; HİRŞ, Ernst: Türk Hukuk Neşriyatı 1934-1940, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1940, C. 6, S. 4, s. 860-892.

Kütüphane (Kâşif) ve Ulusal Toplu Katalog taramaları yanında DergiPark, Jurix, Lexpera, Legalbank, Google Scholar gibi yaygın veri tabanları inceleme kapsamına alınmıştır. Yüksek lisans ve doktora tezleri de YÖK Ulusal Tez Merkezi verileri üzerinden incelenmiştir. Bibliyografya 1923 ile 2025 yılları arasında yayımlanmış rapor, makale, kitap, kitap bölümü, tez ve bitirme projesi türündeki eserleri listelemektedir. Çalışma gazetelerde veya dijital mecralarda yayımlanan köşe yazılarını ya da blog yazılarını ise kural olarak kapsamamakta; sadece seçilmiş bazı yazılara yer vermektedir.

Bibliyografyada yer verilen literatür altı ana başlık ve on yedi alt başlık ile sınıflandırılmıştır. Hukuk eğitimi doğrudan ele alan eserlerin listelendiği altı ana başlık sırasıyla şu şekildedir:

1. Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Tarihçesi
2. Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Mevcut Durumu
3. Uluslararası Alanda Hukuk Eğitimi
4. Hukuk Eğitiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler
5. Hukuk Eğitiminde Teknoloji ve Uzaktan Eğitim
6. Hukuk Meslekleri ve Mesleki Eğitim

Hukuk eğitimi konusunu doğrudan ilgilendiren bu başlıklar yanında, hukuk eğitimi ile ilişkili, bazı dolaylı çalışma alanları da bulunmaktadır. Örneğin “hukuk eğitiminde yöntem” konusu, literatürde “hukukta yöntem” adıyla yayımlanan ve aslında metodoloji hakkındaki eserlerin içerisinde de kendine yer bulabilmektedir. Aynı şekilde ülkemizde hukuk eğitimi başlığı altında “eğitim hukuku”, “hukuk okuryazarlığı”, “islam hukuku eğitimi” gibi konulardaki çalışmalarda da yer alabilmektedir. Bu nedenle, hukuk eğitimi ile ilişkili diğer alanlardaki seçilmiş literatürün de kitabın son kısmında ek olarak listelenmesi uygun görülmüştür.

Bibliyografyada yer alan bazı eserler, kapsam itibarıyla birden fazla başlığı aynı anda ilgilendirmektedir. Bu tür eserler sınıflandırılırken ya genel eserler başlığı altında gösterilmiş ya da en çok ilgili oldukları özel başlıkta listelenmiştir. Böylece bibliyografyadaki her kaynak sadece bir kez anılmaktadır. Eserler, ilgili oldukları konu başlığı altında yazar soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Hukuk Eğitimi Bibliyografyası, tüm araştırmacılar tarafından dijital ortamda ücretsiz olarak erişilebilen ve içeriği aranabilen bir elektronik kitap şeklinde yayımlanmıştır. Bibliyografyadaki eserlere daha kolay ulaşılabilmesini sağlamak amacıyla, elektronik ortamda yayımlanmış olanların varsa erişim linkleri de metne eklenmiş, bu sayede okuyucuların ilgi duydukları esere çok daha kolay şekilde ulaşabilmesi hedeflenmiştir.

Hukuk eğitime ilişkin bu bibliyografya, kendi alanındaki ilk çalışma olma özelliğini taşımaktadır. Yaklaşık dokuz yüz eserin listelendiği kitapta, eserlerin yarısından fazlasının elektronik erişim linklerine de yer verilmiştir. İki yıl süren titiz çalışmaya rağmen bibliyografyada bazı eksikliklerin bulunması muhtemeldir. Bibliyografyanın gelişimine katkıda bulunmak isteyen araştırmacıların ve okuyucuların görüş ve önerileri ile kitaba eklenmesi gereken eser bildirimlerini bizimle paylaşmalarından memnuniyet duyacağımızı ifade etmek isteriz.

Yürütücüsü olduğum “Hukuk Eğitiminde Aktif ve Etkileşimli Öğrenme Yöntemlerinin Yaygınlaştırılması” başlıklı TÜBİTAK 1001 Projesi kapsamında hazırladığımız bu bibliyografyaya katkı sunan değerli meslektaşlarım Dr. Ar. Gör. Yasin Barış ÖZELCİ, Ar. Gör. İsmail AYDIN ve Ar. Gör. Zeynep Gamze ÖZKAN’a araştırmaları ve emekleri için teşekkür ederim. Bu eserin Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından yayımlanmasına destek veren Enstitü yönetimindeki muhterem hocalarım Prof. Dr. Asuman TURANBOY’a ve Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT’a teşekkür ederim.

Bibliyografyanın hukuk eğitimi konusunda çalışan araştırmacılara ve Türk hukukuna faydalı olmasını diliyorum.

05.10.2026, Cebeci

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim BEKTAŞ
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	V
KAYNAK GÖSTERME USÛLÜ.....	VII

HUKUK EĞİTİMİ BİBLİYOGRAFYASI

I. TÜRKİYE'DE HUKUK EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ.....	1
II. TÜRKİYE'DE HUKUK EĞİTİMİNİN MEVCUT DURUMU	10
A. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA TOPLANTILAR, RAPORLAR VE ANALİZLER.....	10
B. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRMELER ...	13
C. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA SORUNLAR VE ELEŞTİRİLER	17
D. HUKUK EĞİTİMİNDE İYİLEŞTİRME VE REFORM ÖNERİLERİ ..	20
E. HUKUK FAKÜLTELERİ VE LİSANS EĞİTİMİ	23
F. HUKUKTA DERS KİTAPLARI, DERS ÇALIŞMA VE SINAV	25
III. ULUSLARARASI ALANDA HUKUK EĞİTİMİ	27
A. YURTDIŞINDA HUKUK EĞİTİMİ VE TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI	27
B. KÜRESELLEŞMENİN HUKUK EĞİTİMİNE ETKİSİ	33
IV. HUKUK EĞİTİMİNDE YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	35
A. HUKUK EĞİTİMİNDE YÖNTEME DAİR GENEL ESERLER	35
B. HUKUK KLİNİKLERİ (KLİNİK HUKUK) YÖNTEMİ	38
C. HUKUK EĞİTİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİ.....	42
1. Hukukta Yaratıcı Drama ve Simülasyon.....	42

2. Çocuk Hakları Eğitiminde Yaratıcı Drama	45
3. Hayvan Hakları Eğitiminde Yaratıcı Drama	47
D. HUKUK EĞİTİMİNDE EDEBİYAT VE SANAT	48
E. DİĞER YÖNTEMLER, UYGULAMALAR VE DERS ÖRNEKLERİ	55
V. HUKUK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ VE UZAKTAN EĞİTİM	59
VI. HUKUKTA MESLEKİ EĞİTİM	62
A. HUKUKTA MESLEKİ EĞİTİME DAİR GENEL ESERLER	62
B. HÂKİM VE SAVCI EĞİTİMİ	64
C. AVUKAT VE NOTER EĞİTİMİ	67
D. MESLEK ETİĞİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ	69
EK BÖLÜM: HUKUK EĞİTİMİ İLE İLİŞKİLİ DİĞER ALANLARDA SEÇİLMİŞ LİTERATÜR	75
A. HUKUK VE BİLİM İLİŞKİSİ	75
B. HUKUK METODOLOJİSİ VE YORUM YÖNTEMLERİ	81
C. EĞİTİM HUKUKU	85
D. TOPLUMDA HUKUK EĞİTİMİ VE HUKUK OKURYAZARLIĞI ...	90
E. İSLAM HUKUKU EĞİTİMİ	97

KAYNAK GÖSTERME USÛLÜ

Bibliyografyada yer alan kitap, kitap bölümü, tez, makale, bildiri, rapor ve diğer eserler için yeknesak bir gösterim sistemi benimsenmiştir. Bu eserlerin künyelerinde yazar soyadları büyük harfle, yazar adları ise yalnızca baş harfi büyük olacak şekilde ve kısaltılmadan yazılmıştır. Kitaplar dışında kalan tez, kitap bölümü, makale ve bildiri isimleri tırnak içinde verilmiştir. Kitaplarda ve kitap bölümlerinde yayın yeri, tarihi ve yayın evi bilgisi de gösterilmiştir. Makalelerde yayımlandığı süreli yayının adı ve yılı, cilt ve sayı bilgisi ile sayfa aralığı verilmiş, tezlerde ise ilgili enstitünün adı ve yıl bilgisi gösterilmiştir. Kaynak gösteriminde kısaltma kullanımından büyük ölçüde kaçınılmıştır. Çalışmada kullanılan az sayıdaki kısaltma ve anlamı şu şekildedir:

C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
Ed.	: Editör
No:	: Numara
s.	: sayfa
S.	: Sayı

Eserlere elektronik ortamda ulaşılabilirdiği takdirde, açık erişim linki eserin yanında metne gömülü olarak gösterilmiştir. Mavi renkle gösterilen ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)) şeklindeki ifadeye tıklayarak, ilgili esere elektronik ortamda ulaşabilirsiniz. Tüm linkler 15.09.2026 tarihinde erişilebilir niteliktedir. Başlıca eser türlerinin gösterim şekli aşağıdaki gibidir.

1. Kitaplar İçin Örnek Gösterim

KARAYALÇIN, Yaşar/YONGALIK, Aynur: Hukukda Öğretim - Kaynaklar - Metod, Problem Çözme, 9. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2025.

ÖZTOPRAK SAĞIR, Meral: Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hukuk Eğitimi Araştırma Raporu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2010 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

2. Kitap Bölümleri veya Editörlü Kitaplar İçin Örnek Gösterim

AKGÜNDÜZ, Said Nuri: “İlk Türk İslam Devletlerinde (Gazneliler ve Selçuklular) Yargı Eğitimi”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 23-46.

UYGUR, Gülriz: “Hukuktaki Yargılama Sürecini İhtimam Etiğine Dayandırmak: Yapısal Epistemik Adaletsizlik Karşısında Dertlenerek İlgilenmek Erdemini Geliştirmek”, İhtimam Etiği ve Hukuk (Ed. Gülriz UYGUR/Olcay KARACAN), Zoe Kitap, 2025, s. 307-321.

3. Tez veya Bitirme Projeleri İçin Örnek Gösterim

TÜRKMEN, Köksal: “Hukuk Eğitiminde Yeni Bir Model Olan Klinik Hukuk Eğitime İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2018.

BEKTAŞ, İbrahim: Hukuk Fakültesi Öğrencileri ile Temel İnsan Haklarına Yaratıcı Drama Yöntemi ile Bakış, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 2411, Ankara 2024.

4. Makaleler İçin Örnek Gösterim

MUMCU, Ahmet: “Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Neden ve Nasıl Kuruldu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1995, C. 44, S. 1, s. 541-552 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

5. Bilimsel Toplantılar ve Bildiriler İçin Örnek Gösterim

“I. Hukuk Eğitimi Kongresi”, (07-08 Kasım 2013), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

BOZKURT, Gülnihal: “Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Tarihçesi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ), 13-14 Mayıs 1993, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993, s. 51-70.

6. Çeviri Eserler İçin Örnek Gösterim

CHEATHAM, Elliott E.: “Türkiye’de Hukuk Öğretimi” (Çev. Vakur VERSAN), Sosyal Hukuk ve İktisat Mecmuası 1950, S. 16, s. 160-164.

HUKUK EĞİTİMİ BİBLİYOGRAFYASI (1923 - 2025)

I. TÜRKİYE'DE HUKUK EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ

(Osmanlı'da Hukuk Mektepleri, Darülfünun, Cumhuriyet Dönemi Hukuk Eğitimi,
Hukuk Eğitiminin Genel ve Özel Alanlarında Tarihsel Süreç, İlk Örnekler,
Hukuk Derslerinin Öğretiminde Tarihi Süreç)

AKÇAOĞLU, Ertuğrul: “Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin Kuruluşu ve İlk
Günleri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2009, C. 21, S. 80, s.
367-379 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

AKGÜNDÜZ, Said Nuri: “İlk Türk İslam Devletlerinde (Gazneliler ve Selçuklular)
Yargı Eğitimi”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra
YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 23-46.

AKGÜNDÜZ, Said Nuri: “Osmanlı Devleti’nin Son Yüz Yılında Yükseköğretimde
Hukuk Öğretimi”, Türk-İslam Tarihinde Yükseköğretim:
Selçuklu-Osmanlı Sınırlarında Gelenek ve Değişim (Ed. Mustafa
GENÇER), Bolu 2015, s. 151-162 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

AKIBA, Jun: “Muallimhane-i Nüvvab’dan Mekteb-i Kuzat’a Osmanlı Kadı
Okulunun Yarım Yüzyıllık Serüveni”, Sahn-ı Semân’dan
Dârülfünûn’a XIX. Yüzyıl Osmanlı’da İlim ve Fikir Dünyası
Âlimler, Müesseseler ve Fikrî Eserler (Ed. A. Hamdi FURAT),
İstanbul 2021, s. 13-29.

AKKAYA, Rukiye: “Kemalpaşazâde Said Bey ve “Hukuku Siyasiye-i Osmaniye
Dersleri (1329) Üzerine Notlar”, Marmara Üniversitesi Hukuk
Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2023, C. 29, S. 2, s. 923-
944 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- AKKAYA, Rukiye: “Kamu Hukuku Eğitiminin Fransa’da Tarihsel Kökleri ve Kamu Hukuku Okulları Üzerine Notlar”, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2003, C. 7, S. 3-4, s. 139-155 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKKAYA KİA, Rukiye: “Darülfünun’dan 1933 Üniversite Reformuna; Hukuk-ı Siyasiye-i Osmaniye Derslerinden, Hukuk-ı Âmme Derslerine Dönüşüm ve Genel Kamu Hukuku Dersinin Geçmişine Dair Notlar I”, Prof. Dr. Mehmet Akad’a Armağan, Der Yayınları, İstanbul 2012, s. 77-99.
- AKKAYA KİA, Rukiye: “Darülfünun’dan 1933 Üniversite Reformuna; Hukuk-ı Siyasiye-i Osmaniye Derslerinden, Hukuk-ı Âmme Derslerine Dönüşüm ve Genel Kamu Hukuku Dersinin Geçmişine Dair Notlar II”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2012, C. 70, S. 1, s. 3-18 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKMAN, Mehmet: “Türkiye’de Hukuk Alanında Yapılan İlk Doktora Tezi”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi 2006, S. 1, s. 65-86 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKSOY, Kemal Faruk: “Medresetü’l-Kudat ve Türk Hukuk Eğitimindeki Yeri”, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kırıkkale 2023.
- AKSOY, Kemal Faruk: “Muallimhane-i Nüvvab’dan Medresetü’l-Kudat’a Tarihlendirmeler ile Alakalı Bir Değerlendirme”, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2023, C. 13, S. 1, s. 61-71 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALTINTAŞ, Ahmet/AKGÜN, Bünyamin: “Osmanlı Eğitim Sisteminde Kurumsallaşma ve Maarif Nezareti’nin Kuruluşu”, Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi 2025, C. 9, S. 2, s. 395-420 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARITÜRK, Ramazan: “Tarihte Hukuk Eğitimi”, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 5, S. 8, s. 43-78 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- AŞÇIOĞLU ÖZ, Gamze: “Dünden Bugüne Türkiye’de Rekabet Hukuku Eğitimi”, Nurkut İNAN’a Armağan, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2022, s. 81-95.
- BABAOĞLU, Resul: “Türkiye’de Modern Hukuk Eğitiminin Kurumsallaşmasında Mekteb-i Mülkiyenin Rolü”, Türk Hukuk Tarihi Sempozyumu (25-27 Ekim 2021) Bildiriler Kitabı, Ankara 2023, s. 711-729.
- BİNGÖL, Bilge: “Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Dünü ve Bugünü”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu (9-10 Mayıs 2008), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 68-75 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİNGÖL SCHRIJER, Bilge: “Cumhuriyet’in Adalet İdeali: Cumhuriyet ve Hukuk Eğitimimiz”, Türkiye’nin 100 Yıllık Birikimi: Hukuk, (Ed. Belkıs KONAN), Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2024, s. 329-394.
- BOYRAZ, Ekrem Zahid: “The Mobility of Legal Education in the Tanzimat Period and Mekteb-i Hukuk-ı Şahane”, Journal of Social Sciences And Education 2023, Education Special Issue, C. 6, s. 339-361 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZATAY, Şeniz Anbarlı/DEMİR, Konur Alp: “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2014, C. 6, S. 10, s. 71-89 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZKURT, Gülnihal: “Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Tarihçesi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ), 13-14 Mayıs 1993, Ankara 1993, s. 51-70.
- CENGİZ, Abdullah: “Bağdat Hukuk Mektebi”, Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2023, C. 12, S. 34, s. 186-208 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CEYLAN, Mücahit: “Cumhuriyet Dönemi’nde Hâkimlik Mesleğine Giriş ve Mesleki Eğitim”, Türk Hukuk Tarihi Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 25-27 Ekim 2021, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2023, s. 23-48 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CİHAN, Ahmet: “XIX. Yüzyıl Osmanlı Türkiye’sinde İdare Hukuku Eğitimi ve Türk İdare Hukukçuları”, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 1991, C. 12, S. 1-3, s. 107-134 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÇAKILCI, Diren: “Bir Hukuk Mektebi: Medresetü’l-Kuzât”, Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi 2013, C. 3, S. 1, 89-110 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAKICI, Mustafa/PERK, Haluk: “Mekteb-i Kuzât İmtihanları Üzerine Bir Değerlendirme”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları 2021, S. 31-32, s. 65-90 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇELEBİCAN, Özcan Karadeniz: “Önsöz”, Roma Hukuku, 18. Baskı, Ankara 2019.
Bu Önsöz ’ün konusu Roma Hukuku dersinin Türkiye ’deki öğretim süreci ve tarihidir.
- ÇELİK, Halil İbrahim: “Türkiye Cumhuriyeti’nde Modern Hukuk Eğitiminin Kuruluşu ve Gelişimi”, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Kongresi, Tam Metin Bildiri Kitabı, Konya 2022, s. 110-139, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇELİKTAŞ, Hasan Sabri: “Muallimhâne-I Nüvvâb: Osmanlı Devleti’nde Medreseden Farklı Yeni Hukuk Eğitiminin Öncüsü”, İslam Tetkikleri Dergisi 2024, C. 14, S. 1, s. 199-288 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİRCİOĞLU, İsmail Hakkı/DEMİRCİOĞLU, Ebru/GÜVEN, Onur/KAYICI, Kaan Özgür: “Türk Jandarma Teşkilatı’nda Hukuk Eğitiminin Tarihsel Gelişimi”, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi 2023, S. 107, s. 1-38 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİREL, Yurdal: “Osmanlı’da Modern Hukuk Eğitiminin Başlangıcı: Divan-ı Ahkâm-ı Adliyye Kavânîn ve Nizamât Dershanesi”, Türk Hukuk Tarihi Sempozyumu (25-27 Ekim 2021) Bildiriler Kitabı, Ankara 2023, s. 753-772.
- DEMİRTAŞ, Rıdvan Abdurrahman: “Cemil Bilsel’in Kaleminden Mekteb-i Hukuk’a ve Programlarına Bir Nazar”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi 2017, S.23, s. 81-88.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra: “Konya Hukuk Mektebi ve Osmanlılarda Hukuk Öğrenimi”, Tarih ve Medeniyet Dergisi 1999, S. 58, s. 50-52.
- ERİŞİRGİL, Mehmet Emin: “Cumhuriyette Ekonomi ve Hukuk Tedrisatı”, Siyasi İlimler 1940, S. 91, s. 343-345.
- ERİŞİRGİL, Mehmet Emin: “Hukukun Üç Cephesi ve Hukuk Tedrisatı”, Siyasi İlimler 1938, S. 82, s. 587-595.

- ERKEN, Mehmet: “Hukuk Eğitiminin İhmal Edilmiş Bir Vechesine Dair İlk Bulgular: İstanbul Hukuk Fakültesi’nin Uluslararası Öğrencileri (1933-1992)”, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi* 2025, S. 39, s. 93-110.
- ERTUĞ, Hasan Refik: “Gazetecilik Enstitüsü ve ‘Basın Hukuku’ Tedrisatı”, *Siyasî İlimler Mecmuası* 1951, S. 259, s. 435-438.
- ESENGÜN HASEKİOĞLU, Ferda: “Osmanlı’nın Son Döneminde Kadı Yetiştiren Bir Okul: Medresetü’l-Kudât”, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul 2019.
- FEYİZOĞLU, Hamiyet Sezer: *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer’î Mahkemelerde Düzenlemeler*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2010.
- FURAT, Ayşe Zişan: “Nüvvâb Okullarının Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz”, *Türk Dünyası Araştırmaları* 2012, S. 198, s. 151-175 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GEDİKLİ, Fethi: “İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ne Zaman Kuruldu?”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 2011, C. 69, S. 1, s. 91-104 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İNALCIK, Halil: “Osmanlı Hukukuna Giriş: Örfî-Sultanî Hukuk ve Fatih’in Kanunları”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* 1958, C. 13, S. 2, s. 102-126 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- IŞIK, Burak: “Prof. Dr. Ernst E. Hirsch’in Hatıralarım Eseri Bağlamında 1933 Üniversite Reformu ve Hukukçu Olmak”, *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2021, C. 7, S. 1, s. 229-237 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KANTAR, Baha: “Ankara Hukuk Fakültesi’nin Geçmiş 25 Yılı”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1950, C. 7, S. 3-4, s. 1-6 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARADENİZ, Özcan: “Hukuk Öğretimi Bakımından Roma Hukuku”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1969, C. 26, S. 1, s. 323-347 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KARAKOÇ, İrem: “Osmanlı Devleti’nde Klasik Dönemde Hukuk Öğretimi ve Hukukçu Eğitimi”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 51-122.
- KENDİR, H. Saim/TUNCER, Cezmi: “A.Ü. Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Üniversite Giriş Sınavlarında Aldıkları Puanlarla Birinci Sınıftaki Başarılarının Karşılaştırılması”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1969, C. 26, S. 1, s. 365-376 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KONAN, Belkıs/BİNGÖL SCHRIJER, Bilge: “1923-1945 Yılları Arasında Türkiye’de Hukuk Eğitimi”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 265-314.
- KOYUNCU, Nuray: “Hukuk Mektebinin Doğuşu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. 16, S. 3, s. 163-183 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MCLAREN, James G.: “Hukuk Mesleğindeki Perukların Kısa Tarihi” (Çev. Kasım AKBAŞ), Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 2, s. 21-28 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MUMCU, Ahmet: “Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Neden ve Nasıl Kuruldu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1995, C. 44, S. 1, s. 541-552 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MUMCU, Ahmet: Ankara Adliye Hukuk Mektebi’nden Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne (1925-1975) - Ankara Hukuk Fakültesi’nin Yarım Yüzyıllık Tarihi, Ankara 1977.
- OĞUZOĞLU, H. Cahit: “Ankara Hukuk Fakültesinin Kuruluş ve İlk Yılları”, Ankara Hukuk Fakültesi 40. Yıl Armağanı, Ankara 1966, s. 1-52 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ORTAYLI, İlber: “Hukuk Eğitiminde Kilit Tarih”, Milliyet, 14.11.2010 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ORTAYLI, İlber: “Tarihin Temelleriyle Hukuk Eğitimimiz ve Mesleğimiz”, Yeni Türkiye 1996, C. 1, S. 10, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 920-922.

- OSMANOĞLU, Cihan: “Mahmud Fuad’ın ‘Fransa’da Bir Mekteb-i Hukuk’ Adıyla Yayınlanmış Yazısının Transkripsiyonu”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2007, C. 65, S. 2, s. 223-234 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZCAN, Mehmet Tevfik: “İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin Kurumlaşmasının Tarihçesi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2003, C. 61, S. 1-2, s. 85-174 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZKAN, Hakan/ERDEM, Cavit: “Türk Kültür Tarihinde Mecelle: Küllî Kaidelerinin Eğitim Açısından Analizi”, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi 2023, S. 36, s. 455-476 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SCHRIJER BİNGÖL, Bilge: “Cumhuriyet’in Adalet İdeali: Cumhuriyet ve Hukuk Eğitimimiz”, Türkiye’nin 100 Yıllık Birikimi: Hukuk (Ed.: Belkıs KONAN), Ankara 2024, s. 329-394.
- SERVER, Cemal: “Tedrisat-ı Hukukiye”, İlmî Hukuk ve Mukayese-i Kavânîn Mecmuası 1325 (1909), C. 1, s. 130-134.
- SONGUR, Haluk: “Darülfünun’dan Cumhuriyet’e Hukuk Eğitimi Müfredatı”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 138-146 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SONGUR, Haluk: “Fıkıh Usulü Dersinin Kaldırılması Bağlamında Darülfünundan Cumhuriyete Hukuk Eğitim Müfredatı Üzerine”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013, C. 3, S. 1, s. 1-28 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SÖZER, N. Bülent: “Türkiye’de Hukuk ve Deniz Hukuku Eğitimi - Kısa Bir Tarihçe”, Pîrî Reis Üniversitesi Deniz Hukuku Dergisi 2022, C. 1, S. 1, s. 135-147.
- TAHİROĞLU, Bülent: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi Açısından Roma Hukuku Hakkında Bazı Düşünceler”, Hukuk Araştırmaları Dergisi 1995, C. 9, S. 1-3, s. 319-334 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜNAL ÖZKORKUT, Nevin: “Cumhuriyet Dönemi Hukuksal Dönüşüm Sürecine Katkıda Bulunan Yabancı Akademisyenler”, Adalet Dergisi 2019, S. 62-63 s. 481-505 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÜNAL, Uğur: “Osmanlı Hukukçularından Büyük Ali Haydar Efendi (1837-1903) Hayatı ve Çalışmaları”, Tarih Araştırmaları Dergisi 2007, C. 26, S. 41, s. 131-143 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YAKUT, Esra/ESENGÜN HASEKİOĞLU, Ferda: “Tanzimat Dönemi ve Sonrası Hukuk Eğitimi Veren Mektepler: Muallimhane-i Nüvvab’dan Medresetü’l Kudâta Giden Yol”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 125-166.
- YAVUZ, Sevgi Tansu: “Uluslararası Hukuku Çalışmak ve Öğretmek: Türkiye’de Erken Cumhuriyet Döneminde Uluslararası Hukuk Eğitimi ve Literatürünün Analizi (1923-1945)”, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2020.
- YEL, Selma/YAKUT, Esra (Ed.): Türk Yargı Eğitimi Tarihi, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YEŞİLTEPE TURŞUCU, Elif: “Mekteb-i Hukuk-ı Şâhânedan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine (1870-1933)”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 169-224.
- YILDIZ, Kemal/ESENGÜN HASEKİOĞLU, Ferda: “Muallimhane-i Nüvvab’dan Medresetü’l-Kudât’a Osmanlı’nın Son Döneminde Kadı Yetiştiren Okullar”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2019, S. 34, s. 411-44 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YILDIZ, Nuray: “Eskiçağ’da Yunan-Roma Döneminde Hukuk Eğitimi ve Öğretimi”, Anadolu Araştırmaları 1990, C. 12, s. 119-144 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÖRÜK, Ali Adem: “Mekteb-i Hukuk’un Kuruluş ve Faaliyetleri (1878-1900)”, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- YÖRÜK, Ali Adem: “Osmanlı Hukuk Eğitiminin Son Devrinde Üslup Arayışları (1908-1924) ve Rizeli Hafız Kasım Efendi (Varlı, 1876-1961)”, Rize Defteri 1 (Ed. İsmail KARA), İstanbul 2012, s. 73-113 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- YÖRÜK, Ali Adem: “Hukuk Tarihi Dersinin İhdâsı ve Mahmud Esad Seydişehirî”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2012, C. 70, S. 1, s. 479-494 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YURTDAKAL, Hakan Oğuz/KORKMAZ, Salih: “Tanzimat Dönemi Hukuk Eğitimi’nde Muallimhane-i-Nüvvab Okulları Üzerine Bir İnceleme”, Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi 2023, C. 8, S. 1, s. 17-30 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÜCEL, Mustafa Serhan: “Ankara Adliye Hukuk Mektebi’nin İlk Yılı”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi 2016, S. 26, s. 361-387 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ZAİM, Sabahaddin: “The Development of Educational System in Turkey (The Impact of Westernization On The Education)”, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası 2011, C. 45, S. 1-4, s. 490-518 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

II. TÜRKİYE’DE HUKUK EĞİTİMİNİN MEVCUT DURUMU

A. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA TOPLANTILAR, RAPORLAR VE ANALİZLER

(Hukuk Eğitimi Alanındaki Bilimsel Toplantılar, Sempozyumlar,
Kurumsal Raporlar ve Çeşitli Analizler)

- “21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi - Uluslararası Konferans”, (4-7 Mayıs 2014), (Ed. Ayşe NUHOĞLU, Kathleen M. BURCH, Elif KÜZECİ, Musa TOPRAK), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- “21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Çalıştayı”, (26-27 Temmuz 2019), Bahçeşehir Üniversitesi ([açık video erişim](#) [tıklayınız](#)).
- “Açık Oturum”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 263-311, Konuşmacılar: Tanju GÜRKAN, Tuğrul ANSAY, Vecdi ARAL, Cevdet ATAY, Erzan ERZURUMLUOĞLU, İbrahim KABOĞLU, Kamil MUTLUER, Talay ŞENOL.
- “Adalet Şûrası”, (10-11 Ocak 2018), T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 58, Ankara 2018 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- “Hukuk Eğitimi ve Sorunları”, Ankara Barosu Hukuk Kurultayı, C. 4, Felsefe, Avukatlık Hukuku, Yeni Düzenlemeler ve Hukuk Eğitimi, Ankara 2000, s. 601-630 (Konuşmacılar: Turgut AKINTÜRK, Aysel ÇELİKEL, Erzan ERZURUMLUOĞLU, Yaşar KARAYALÇIN).
- “Hukuk Eğitime Genel Bakış”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 19-44, Konuşmacılar: Özdemir ÖZOK, Adnan GÜRİZ, Hubert ROTTLEUTHNER, Hayrettin ÖKÇESİZ.

- “Hukuk Öğretimi Sempozyumu”, 13-14 Mayıs 1993, (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993.
- “Hukuk Öğretimi”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, C. 2, Ankara 2016, s. 9-100 Konuşmacılar: Erdal ONAR, Seldağ Güneş PESCHKE, Kudret GÜVEN, Çiğdem KIRCA, Janez KRANJC, Arzu OĞUZ, Veli Özer ÖZBEK, Çağlar ÖZEL, David PUGSLEY, Alvin SANTOS.
- “I. Hukuk Eğitimi Kongresi”, (07-08 Kasım 2013), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- “Uluslararası Hukuk Kongresi - Hukuk Öğretimi ve Hukukçu Eğitimi”, 31 Mart- 1 Nisan 2011.
- “Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu”, (9-10 Mayıs 2008), (Ed. Ayşe NUHOĞLU/Kathleen M. BURCH/Elif KÜZECİ/Musa TOPRAK), Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2008, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- “Uluslararası Yargı Reformu Sempozyumu”, (2-3 Nisan 2012), T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara 2012.
- “II. Uluslararası Hukuk Öğretimi Kongresi”, (19-22 Kasım 2014), Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Devlet Planlama Teşkilatı: Adalet Hizmetlerinde İyileştirmeler Hukuk Eğitimi ve Hukuk Kuralları, Ankara 1991.
- GÜRAN, Sait: “Hukuk Fakültelerinde Öğretim; Yönetimin Değerlendirilmesi, Programın Analizi, Kadrolar ve Öğrenci Profili”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 84-93.
- İŞIKTAÇ, Yasemin/GÜRLER, Sercan: “General Report of the Turkish National Legal Education System”, Annales de la Faculté de Droit d’Istanbul 2010, C. 42, S. 59, s. 149-162.

- KILIÇ, Muharrem: “Hukuk Öğretiminde Yetkinlik Sorunu Bağlamında Hukuk Fakültelerinin Niceliksel Durumunun Analizi”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans (4-5 Mayıs 2014), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 556-571 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KILIÇ, Muharrem: “Sayısal Veriler Işığında Hukuk Öğretiminde Nitelik Sorununun Bağlamsal Analizi”, Legal Hukuk Dergisi 2013, S. 126, s. 5-20.
- KILIÇ, Muharrem: Türk Yükseköğretiminde Hukuk Fakültelerine İlişkin Durum Tespit Raporu, Legal Yayınları, İstanbul 2013.
- ÖZTOPRAK SAĞIR, Meral: Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hukuk Eğitimi Araştırma Raporu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2010 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TOPÇUOĞLU, Hamide: Neleri Öğrenmek İstiyorlar? (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinden Oluşan 1166 Üniversite Öğrencisi Üzerinde Yapılmış “İlgi Konusu” Anketi), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1966.

B. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRMELER

(Hukuk Eğitiminde Amaç, Hukuk Eğitimi Hakkında
Genel Görüşler, Düşünceler, Değerlendirmeler)

- AKINCI, Şahin: “Hukuk Eğitimi Üzerine Düşünceler”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2001, C. 9 S. 1-2, s. 9-48 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALTIPARMAK, Cüneyd: “Hukuk, Hukukçu ve Hukuk Öğretimi Üzerine”, Türkiye Barolar Birliği Faruk Erem Ödülleri, Ankara 2005, s. 297-353 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANTALYA, O. Gökhan: Hukuk Bilimine Katkı Olarak “Hukuk Eğitimi ve Öğretimi”, Cilt III, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- ARAL, Vecdi: “Eğitim ve Hukuk Eğitimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 16, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2007, s. 7-12 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: “Eğitim ve Hukuk Eğitimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 93-97 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: “Eğitimde Amaç”, Prof. Dr. Tahir Çağa’nın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 23-24.
- ARIK, Kemal: “Kitap İncelemesi: Hukuk Öğretimi Hakkında Bir İnceleme”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1955, C. 10, S. 4, s. 293-296 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYDIN, Oğuz Gökhan: “Gelenekten Geleceğe Türkiye’de Hukuk Eğitimi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2015, C. 21, S. 6, s. 621-657 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİLSEL, Cemil: “Öğrenirken ve Öğretirken Beraber”, Ebül’ula Mardin’e Armağan, İstanbul 1944, s. 23-107.
- BURGE-HENDRIX, Brian: “Hukukun Zorunlu Eğitsel İşlevi Üzerine” (Çev. Saim ÜYE), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 49-61 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- CHEATHAM, Elliott E.: “Türkiye’de Hukuk Öğretimi” (Çev. Vakur VERSAN), Sosyal Hukuk ve İktisat Mecmuası 1950, S. 16, s. 160-164.
- COİNG, H.: “Hukuk Eğitiminin Gayeleri”, Mukayeseli Hukuk Dergisi 1958, C. 3, S. 4, s. 162-165 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇATALOLUK, Gökçe: “‘Hukukçunun Pedagojisi’ Sistemin Bugününde Şartlar, Kısıtlar ve İmkânlar”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2022, C. 17, S. 208, s. 543-567 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇEBİ, Sezgin Seymen: “Hukuk Eğitimi Üzerine Bir Deneme”, Güncel Hukuk 2011, S. 94, s. 16-19.
- ÇELİKEL, Aysel: “Hukuk Eğitimi ve Öğretimi Konusunda Düşünceler”, Yeni Türkiye 1996, C. 1, S. 10, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 903-907.
- DÖNMEZER, Sulhi/YENİSEY, Feridun: “The System of Legal Education and Training in Turkey”, Texas Law Review 2001-2002, C. 43, s. 717-735.
- ERDOĞAN, İhsan: “Hukuk Eğitimi”, T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Uluslararası Yargı Reformu Sempozyumu (2-3 Nisan 2012), Ankara 2013, s. 287-293.
- ERÖZDEN, Ozan: “Hukuk Öğretimi ve Demokratik Hukuk Devleti”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 329-334 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- FEYZİOĞLU, Metin: “Hukuk Eğitimi”, Adalet Bakanlığı Yargı Reformu Stratejisi Belgesi Gölgesinde Yargı Reformu 18-20 Haziran 2008 Sempozyum, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 318-323 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- FLORES, İmer B.: “Hukuk Eğitiminde Hukuk Felsefesi İçin Savaşım” (Çev. Öykü Didem AYDIN), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 28-49 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRİZ, Adnan: “Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi”, Uluslararası Toplantı, 9-11 Ocak 2003, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 21-26.
- KARAYALÇIN, Yaşar: “Hukukçu Eğitimi”, Ankara Barosu Dergisi 1992, S. 3, s. 404-416.

- KILIÇ, Muharrem: “Hukuk Öğreniminin Epistemolojik Temellendirimine Dair Dibace -Teknokrasi-den Filozofiyeye-”, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2011, S. 1, s. 11-20 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KORKUSUZ, Mehmet Refik: “Türk Hukuk Eğitimine Genel Bakış ve İzmir’deki Durumumuz”, İzmir Adliyesi Dergisi 2020, C. 1, S. 1, s. 74-81 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUŞ, Mustafa: “Hukuk Öğrenimi ve Hukukçunun Eğitimi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2013, C. 14, S. 4, s. 934-968.
- ÖZTÜRK, Hakan: “Hukukçuların Eğitimi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2010, S. 1, s. 167-194.
- ROTTLEUTHNER Hubert: “Hukuk Eğitimine Genel Bakış”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı, 9-11 Ocak 2003, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 27-35 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral: “Koruyucu Hukuk ve Bu Bağlamda Hukuk Eğitimi- Barolar Üniversiteler ve Adalet Bakanlığı’ndan Beklenenler”, T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Uluslararası Yargı Reformu Sempozyumu (2-3 Nisan 2012), Ankara 2013, s. 353-360.
- ŞAHİN, Çağatay: “Bir Hukuk Öğretimi Kongresinin Daha Ardından”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 6, s. 33-37 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞENOL, Talay: “Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi”, Türk Hukuk Kurumu Yetmişbirinci Kuruluş Yılı Armağanı, Ankara 2005, s. 453-458.
- ÜÇÖK, Coşkun: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi ve Araştırmaları”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1989, C. 2, S. 2, s. 11-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YAVUZ, Can: Hukuk Eğitimi ve Öğretimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- YÜCEL, Mustafa Tören: “Hukuk Eğitimi Üzerine Sosyo-juridik Bir İnceleme, Legal Hukuk Dergisi 2014, C. 2, Akademik Yaşamının 55. Yılı Onuruna Rona Aybay’a Armağan Özel Sayısı, s. 2329-2349.
- YÜCEL, Mustafa Tören: Yargı Reformu ve Demokrasi, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 2011.

- YÜKSEL, Mehmet: “Bilim Felsefesi ve Sosyal Teori Bağlamında Hukuk Öğretimine Bakmak”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2013, C. 3, S. 2, s. 1-8 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ZEVKLİLER, Aydın: “Hukuk ve Öğreti”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 1994, C. 6, S. 3, s. 375-395 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

C. HUKUK EĞİTİMİ HAKKINDA SORUNLAR VE ELEŞTİRİLER

(Hukuk Eğitime Yönelik Eleştiriler, Sorunların ve Eksikliklerin Tespiti)

21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, EK-3: Hukuk Fakültesi Öğrencileri Gözünden Hukuk Öğrenimi, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 673-682.
- AKINCI, Şahin: “Gözleme Dayalı Bilgilerle Hukuk Öğretiminin Yeniden Yapılandırılması Gayretlerine Eleştirisel Bir Yaklaşım ve Bu Bağlamda Nitelikli Akademisyen Sorunu”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans (4-5 Mayıs 2014), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 572-585 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKMAN, Şefik Taylan: “Hukuk Politika İlişkisi Bağlamında Eleştirel Hukuk Çalışmaları Hareketi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. 61, S. 4, s. 1271-1306 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKSOY, Mehmet: “Türk Hukuk Öğretiminin Eksik Bir Yönü”, Töre 1980, s. 26-28.
- CHODOSH, Hiram: “Hukuk Eğitimi: Trendler, Sorunlar ve Stratejiler” (Çev. Birol AKGÜN), Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2001, C. 9, S. 1-2, s. 327-336 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAĞLAR GÜRGEY, Fatma İrem: “Feminist Perspektiften Hukuk Eğitimi Eleştirisi”, Kadın Araştırmaları Dergisi 2014, S. 15, s. 97-109.
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Piyasaya Hukukçu Yetiştirmek: Hukuk Fakültelerinin Sistemsel Dönüşümdeki Rolü”, Türkiye’nin Hukuk Sisteminde Yapısal Dönüşüm (Der. Ali Murat ÖZDEMİR/Muammer KETİZMEN), İmge Kitabevi, Ankara 2014, s. 297-319.
- ÇEBİ, Sezgin Seymen: “Bilim Felsefesi Hukuk Eğitiminde Önemli”, Panorama Has Dergisi 2011, S. 3, s. 30-32 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: Türkiye Nereye Gidiyor? Akademi ve Hukuk Üzerine Gözlemler ve Eleştiriler”, Makalelerim 2019, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2020.

- GÖZLER, Kemal: “Hukuk Nereye Gidiyor? Gözlemler ve Sorular”, Makalelerim 2019, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2020, s. 1-6.
- GÖZLER, Kemal: “Akademik Dergi Yayıncılığı Üzerine Gözlemler ve Eleştiriler”, Makalelerim 2019, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2020, s. 102-126.
- GÜRSELER, İ. Güneş: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi ve Sorunları”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu (9-10 Mayıs 2008), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 239-248 ([açık erişim tıklayınız](#)).
- KALEM BERK, Seda: “Türkiye’de Hukuk Sisteminin En Önemli Sorunları ve Değerlendirme”, Güncel Hukuk Dergisi 2012, S. 101, s. 14-24.
- KANBUR, Mehmet Nihat: “Hukuk Öğretimindeki Eksikliklerin Uygulamaya Yansımaları”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 157-162 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAKOÇ, Yusuf/ÖZEKES Muhammet: “Yükseköğretimde Sorunlar...”, Güncel Hukuk 2004, S. 11, s. 30-37.
- KILIÇ, Muharrem: “Hukuki Realizm Perspektifinden Hukuk Öğretiminin Sorunsallaştırılması”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2017, C. 8, S. 31, s. 97-112 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZTÜRK, Necla (Ed.): Hukukçu Duayenler Buluşması, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2024.
- POLAT, Kaan: “Hukuk Fakültesindeki Öğretim Sorunu”, Hukuk Gündemi Dergisi 2022, S. 1, s. 6-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SCHLOSSER, Hans/CİHANGİROĞLU, Celâl: “Hukukçunun Yetiştirilmesi ve Modern Toplum (Hukukçu mu Yoksa Sosyal Düzenleyici mi?)”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1976, C. 33, S. 1, s. 105-123 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TİRYAKİOĞLU, Emine Feyza: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi Neden Yetersiz?”, Kurgu ile Gerçeklik Arasında Hukuk Meslekleri, Astana Yayınları, Ankara 2018, s. 7-36.

- ÜMÜTLÜ, Ayşe: “Hukukçu Kimliği Üzerine Felsefi Bir Analiz: ‘Hukukçunun Hukuku’ ve ‘Hukuk Aristokrasisinin Gerçek Hayattan Kopukluğu’”, Adalet Dergisi 2021, S. 66 s. 473-495 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YENERER ÇAKMUT, Özlem/YÜCEL DERİCİLER, Özge/YAKUPPUR, Sendi/ÖZER, Işık/YILDIRIM, Ferhat: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi, Mevzuat ve Uygulamada Toplumsal Cinsiyete Duyarlılık”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2021, C. 27, S. 2, s. 933-982 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

D. HUKUK EĞİTİMİNDE İYİLEŞTİRME VE REFORM ÖNERİLERİ

(Hukuk Eğitiminde Reform İhtiyacı, Eğitimin İyileştirilmesine Yönelik Öneriler)

- “Hukuk Eğitiminde Reform”, Panel (6 Aralık 1996), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 516 (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara 1997, Konuşmacılar: Tuğrul ANSAY, Sami SELÇUK, Harun ÇETİNEMEL, Hakkı SÜHA OKAY, Adnan GÜRİZ.
- AKINCI, Şahin: “Hukuk Eğitimindeki Gerilemenin Başlıca Sebepleri ve Bazı Çözüm Önerileri”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 344-354 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANSAY, Tuğrul: “Hukuk Eğitiminde Reform (Bir Deneme)”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1969, C. 26, S. 1, s. 261-321 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARITÜRK, Ramazan: “Hukuk Eğitimi Yeniden Tasarlamak: Bir Hukuk Eğitim Reformu Önerisi”, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 5, S. 9, s. 1-64 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ASLAN, Sırac: “Hukuk Eğitiminde Reform”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 1997, C. 10, S. 1, s. 12-18.
- ATAY, Cevdet: “Hukuk Öğretimi ve Hukukçu Eğitime Bakış Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 279-284 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BATTAL, Ahmet: “Toplumsal Talepler Bağlamında Hukuk Fakültelerini Yeniden Düşünmek”, Eğitime Bakış Dergisi 2012, C. 8, S. 23, YÖK ve Üniversite Reformu Özel Sayısı, s. 89-93 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BELenkUYU, Cüneyt/KARADAĞ, Engin: “Better Than Not Starting? Research University Project of Turkey”, Studies in Higher Education 2024, C. 50, S. 1, s. 47-63.
- COŞAR, V. Ahsen: “Hukuk Eğitimi İçin Öneriler”, Yeni Türkiye 2013, C. 9, S. 52, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 546-553.

- ÇETİNTEME, Harun: “Hukuk Devleti Hukukçularını Yetiştiriyor-Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Hukuk Bilimi, Öğretimi ve Hukukçu Eğitimi Sorunları ve Çözüm Önerileri”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 7, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2003, s. 159-165 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#))
- ÇOLAK, Nusret İlker: “Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Sorunları ve Yeniden Düzenlenmesi”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2009, C. 8, S. 1, s. 79-93.
- ERDEM, Fazıl Hüsnü/AZARKAN, Ezeli: “Avrupa Birliği’ne Tam Üyelik Sürecindeki Türkiye’de Hukuk Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2021, S. 26, s. 1-12 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ERDEM, Fazıl Hüsnü: “Türkiye’de Hukuk Eğitimi: Çözüm Arayışları, Sorunlar ve Öneriler”, Şarkiyat 2021, C. 13, S. 1, s. 302-321 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ERSÖZ, Ahmet Kürşat: “Cumhuriyetimizin 100 Yıllık Sürecinde Hukuk Eğitimi ile İlgili Tespit, Görüş ve Öneriler”, Vergi Sorunları Dergisi 2025, C. 48, S. 436, s. 36-46.
- KARADAYI, İsmet Kemal: “Hukuk, Eğitim, Savunma Görevi ve İki Öneri”, Balıkesir Barosu Dergisi 1984, s. 31-33.
- KARAKOÇ, Yusuf/ÖZEKES, Muhammet: “Hukuk Öğretim ve Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması (Hukuk Eğitimi Anabilim Dalı Önerisi)”, Eskişehir Barosu Dergisi 2005, S. 7, s. 15-20 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAKUŞ, Fuat: “Türkiye’deki Hukuk Öğrenimi Nasıl Olmalı?”, Günümüzde Yargı Dergisi Ağustos 1979, S. 40, s. 29-45.
- KARAMAN, Başak: “Justinianus’un ‘Institutiones’i’ ve Hukuk Eğitimi Reformu”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2014, Doç. Dr. Melike Batur Yamaner’in Anısına Armağan, C. II, S. 1, s. 1007-1067 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KURTULUŞ, Akif: “Hukukçu Eğitimi, Sorunlar, Öneriler”, Ankara Barosu Dergisi 1992, S. 2, s. 179-193.
- MUTLU, Latif: “Hukuk Eğitimi Nasıl Olmalı?”, Güncel Hukuk Dergisi 2011, C. 10, S. 14, s. 22-23.

- ÖZEKES, Muhammet: “Hukuk Reformunun Uygulanamazlığı: İnsan Unsuru”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Ankara, 11-15 Ocak 2010, Yayınlanmamış Tebliğ.
- ÖZEKES, Muhammet: “Yargıda Reform Çalışmaları Karşısında Hukuk Eğitime İlişkin Bazı Değerlendirmeler”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi (Uluslararası) Çalıştayı, Bahçeşehir Üniversitesi-Müthell Hamlin School of Law, İstanbul, Türkiye, 26 - 27 Temmuz 2019, (Tam Metin Bildiri).
- ÖZOK, Özdemir: “Hukukçuların Yetiştirilmesinde Ön Sorunlar ve Giderilmesi”, Türkiye Barolar Birliğı Dergisi 2010, S. 86, s. 43-46 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAÇKAN, Sinem: “Hukuk Eğitimi Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Güncel Hukuk 2011, S. 10-94, s. 22-25.
- SELÇUK, Sami: “Öğrenim Üzerine Bir Deneme Önerisi”, Hukuk Eğitiminde Reform - Panel (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 516, Ankara 1997, s. 19-31.
- SOYER, M. Polat: “Hukuk Eğitiminde Reform”, Türkiye Barolar Birliğı Dergisi 1997, C. 10, S. 1, s. 45-54.
- UYGUN, Oktay: “Türkiye’de Hukuk Öğretiminin Sorunları ve Bir Öğretim Reformu Önerisi”, Cumhuriyet’in 75. Yıl Armağanı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1999, s. 359-388 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YARSUVAT, Duygun: “Hukuk Reformu Çalışmaları Arasında Hukuk Eğitiminin Değerlendirilmesi”, Yeni Türkiye 1996, C. 1, S. 10, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 908-919.
- YAYLA, Yıldızhan: “Türkiye’de Hukuk Öğrenimi Nasıl Olmalı?”, Günümüzde Yargı Dergisi 1979, S. 44, s. 22-24.
- ZEVKLİLER, Aydın: “Hukuk Öğretiminde Reform ve Bologna Süreci”, Yeni Türkiye 2013, C. 9, S. 52, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 554-567.

E. HUKUK FAKÜLTELERİ VE LİSANS EĞİTİMİ

(Hukuk Fakülteleri, Üniversite Sınavı, Öğrenciler,
Hukuk Alanında Önlisans, Lisans ve Lisansüstü Eğitim)

- ACABEY, M. Beşir: “Hukuk Fakültelerinde Eğitim Hakkında Düşünceler”, Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, C. II, Beta Yayınları, İstanbul 2001, s. 1105-1111.
- AĞAOĞLU, Erkan Abdülgağfar: “Hukuk Eğitimine İlişkin Stratejik İkilemlerin Ekonometrik ve Kalite Yönetimi Boyutları Üzerine Denemeler: Türkiye Örneği”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, C. 11, S. 2, s. 111-124.
- ANSAY, Tuğrul: “Hukuk Öğretimi ve Ankara Hukuk Fakültesi”, Ankara Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı, C. 1, Sevinç Matbaası, Ankara 1977, s. 3-20 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANSAY, Tuğrul: “Hukuk Öğretimi ve Prof. Dr. Adnan Güriz”, Prof. Dr. Adnan Güriz’e Armağan, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara 2016, s. 125-140 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALKAN, Ali: “Türkiye’de Önlisans Düzeyinde Hukuk Öğretiminin Sorunları”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 260-272 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİLGEHAN, Ashlhan Deniz/IŞIK, Göksu: “Hukuk Fakültesi Öğrencileri İçin Bibliyografya”, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2021, s. 89-90.
- DEMİRAĞ, Fahrettin/ÇİFTÇİ, Hasan: “Türkiye’de Hukuk Fakülteleri ve Hukuk Eğitimi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2010, S. 91, s. 257-290 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DİNÇER, Güven: “Hukuk Fakültelerinde Lisans Öğretimi Hakkında Düşünceler”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ) (13-14 Mayıs 1993), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993, s. 79-87.
- DOĞRUSÖZ, Bumin: “Hukuk Fakültesindeki Eğitim Üzerine”, Günümüzde Yargı Dergisi 1979, S. 40, s. 27-28.

- GÖLPEK, Filiz: “Türkiye’de Dört Yıllık Üniversite Eğitiminin Sonunda Kim Kazanır?, Hukuk Fakültesi Örneği”, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi 2013, C. 3, S. 1, s. 48-56 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: “Hukuk Eğitiminde Arz ve Talep”, Terazi Hukuk Dergisi 2008, C. 3, S. 24, s. 175-193 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: “Hukuk Fakültelerinin Giriş Puanları Üzerinde Karşılaştırma”, Terazi Hukuk Dergisi 2008, C. 3, S. 24, s. 175-194.
- GÖZLER, Kemal: “Hukuk Fakültelerinin Giriş Puanları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, Ankara Barosu Dergisi 2000, C. 58, S. 4, s. 39-61 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜVEN, Günseli: “Lisans Öğrenimi-Yüksek Lisans Öğrenimi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ) (13-14 Mayıs 1993), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993, s. 107-113.
- KAYAK, Sevgi: “Kuruluşundan Bugüne İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde Roma Hukuku Dersleri”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. LXX, S. 1, s. 453-464 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KORKUT, Ömer: “Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndeki Eğitim Hakkında Bir Değerlendirme”, Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2015, C. 2, S. 4, s. 105-111 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KOYTAK, Elyasa: “Student Participation in Education in Law Faculties: A Comparative Study”, OPUS Journal of Society Research 2025, C. 22, S. 3, s. 459-473 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR ÇALMİDİS, Gülriz: “Türkiye Üniversitelerinde İnsan Hakları Eğitimi-2012 Verileri Çerçevesinde Bir İnceleme”, Türkiye’de ve Dünyada İnsan Hakları Eğitimi (Ed.: İonna KUÇURADİ/Harun TEPE), Ankara 2020, s. 165-185.
- UZUN, Ertuğrul: “Hukukçuların Ders Kitabı Var mı?”, 2016 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Hukuk Fakültesinde Hocalara İhtiyaç Var mı?”, 2017 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YALÇIN, Alemdar/ERDOĞAN ÇELTİK, Seher/ALTINOK, Şadan: “Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Hızlı Okuma Becerilerinin Değerlendirilmesi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 2017, C. 18, S. 3, s. 100-114 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

F. HUKUK EĞİTİMİNDE DERS KİTAPLARI VE SINAV

(Hukuk Eğitiminde Ders Kitapları, Ders Çalışma,
Ölçme ve Değerlendirme)

- AKBAŞ, Kasım: “Ders Kitaplarındaki Hukuk Sosyolojisi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 177-207 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#))
- AKSU ÖZKAN, Raziye: “Hukuk Fakültesi Dersi Olarak Muhasebe Bilim Dalının Gerekliliği”, The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences, C. 5, S. 1, s. 38-44 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYKANAT, Mehmet/ÜLKER, İbrahim: “Osmanlı Hukuk Eğitiminde Hukuka Giriş Dersi ve Ders Kitapları”, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 6, S. 2, s. 1466-1498 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALI, Ali Şafak: “Hukuk Öğretiminde Test Sınavı”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 140-154 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAĞLAYAN, Ramazan: “Ülkemizde İdare Hukuku Dersinin Kısa Tarihçesi ve İdare Hukuku Ders Kitaplarının İlk Örnekleri”, Ankara Hacı Bayram Veli Hukuk Fakültesi Dergisi 2021, C. 25, S. 3, s. 327-377, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: “Hukuk Eğitiminde Ders Kitapları Nasıl Olmalıdır? Institutiones’in Yaklaşımı”, Terazi Hukuk Dergisi 2007, C. 2, S. 15, s. 99-103 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: Hukuk Eğitiminde Sınavlar, Ekin Yayınları, Bursa 1999.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Hukuk Öğretiminde Test Mümkün Müdür? Ceza Hukukunda Bir Sınav Denemesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1982, C. 39, S. 1, s. 17-58 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAYALÇIN, Yaşar: “Bir Yönetmelik Çalışması- Ön Lisans ve Lisans Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği Tasarısı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1976, S. 33, s. 1-19 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KORKUSUZ, Mehmet Refik/KORKUSUZ, Mustafa Halit: “Hukuk Öğretiminde Üç Önemli Kilometre Taşı: Mukayeseli Hukuk Eğitimi, Hukuk Öğrenimi Esnasında Staj ve Hukukçu Yetiştirmede Sınav”, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2014, C. 1, S. 3, s. 1-8 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZKURT, Tamer: Hukuk Eğitiminde Etkili Ders Çalışma Yöntemleri ve Hukukta Kariyer Planlaması, Yetkin Yayınevi, Ankara 2022.
- BOZKURT, Tamer: “Hukuk Eğitiminde Ders Çalışma Yöntemleri Üzerine Düşünce ve Öneriler”, Prof. Dr. Tunçer Karamustafaoğlu’na Armağan, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, s. 911-941.

III. ULUSLARARASI ALANDA HUKUK EĞİTİMİ

A. YURTDIŞINDA HUKUK EĞİTİMİ VE TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI

(Hukuk Eğitimi Alanında Diğer Ülkelerdeki Uygulamaları ve
Türk Hukuk Eğitimi Açısından İncelenmesi)

- ANSAY, Tuğrul: “Almanya’da ve Amerika Birleşik Devletleri’nde Hukuk Öğrenimi”, Hukuk Eğitiminde Reform - Panel (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 516, Ankara 1997, s. 9-18.
- AKİPEK, Şebnem: “İngiltere’de Hukuk Öğretimi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ), (13-14 Mayıs 1993), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993, s. 35-50.
- ARSLAN, Ramazan/TAŞPINAR, Sema: “Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de ve Avrupa’da Hukuk Öğretimi ve Hukukçu Yetiştirilmesi ve Türkiye’nin Bu Gelişmelerden Etkilenmesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2004, C. 53, S. 1, s. 1-26 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATEŞ, Ayşe: “Almanya’da Hukuk Eğitimi ve Stajyerlik”, Konya Barosu Dergisi 2020, C. 4, S. 1, s. 111-136.
- AYDIN, Öykü Didem: “Hukuk Öğrenimi, Bir Türk Alman Karşılaştırması”, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BESNIER, R.: “Fransa’da Fransız Hukuku Tarihi Kürsüsünün Gelişmesi” (Çev. Coşkun ÜÇÖK), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1950, s. 521-533 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİLGİN, Akgün: Almanya’da Hukuk Eğitimi ve Yargı Örgütü, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.

- BİNGÖL, Bilge: “Hukuk Öğretiminde Disiplinler Arası Yaklaşım: Bolonya Sürecinin Uygulanabilirliğine İlişkin Almanya ve Türkiye Üzerine Kıyaslamak Bir İnceleme”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi (07-08 Kasım 2013), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 386-402 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZKURT, Kutluhan/TÜRE, Murat: “Avusturya ve İsviçre Sistemlerinde Hukuk Eğitimi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2011, C. 93, s. 82-107 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DAVER, Bülent: “Fransa’da Hukuk Eğitimi-Öğretimi ve Türkiye’ye Etkisi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ), (13-14 Mayıs 1993), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1993. 7-14.
- DEMİREL, Naim: “Almanya’da Hukuk Eğitimi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2009, C. 4, S. 2, s. 135-172 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DREIFUSS-NETTER, Frederique: “İtalya’da Hukuk Öğretimi, Hukukçu Eğitimi ve Sorunları”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 142-146 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EMİNOĞLU, Cafer: “Avusturya Hukuk Öğrenimi Sisteminin, Hukuk Eğitimi ile İlgili Türkiye’de Var Olan Sorunlar Açısından Değerlendirilmesi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 237-259 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GEHRINGER, Axel: “ABD’de Hukuk Öğretimi”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 156-164 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GILLES, Peter: “Federal Almanya’da -Özellikle Medeni Usul Hukuku Dikkate Alınarak- Yeni Hukukçu Eğitimi Üzerine” (Çev. Hayrettin ÖKÇESİZ), Hukuk Araştırmaları 1986, S. 3, s. 39-51.

- GORDILLO-PEREZ, Luis: “Avrupa’da Hukuk Eğitimi”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu (9-10 Mayıs 2008), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 21-33 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GROß, Martin: “Legal Education Quality Management State Examination”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 321-356.
- GÜRAN, Sait: “ABD’de Hukuk Öğretimi ve Eğitimi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1984, S. 1-4, s. 179-196 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HAMSON, C. J.: “The Reception of Foreign Law in Turkey”, International Social Science Bulletin 1957, C. 9, s. 7-12 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HEPER, Altan: “Alman Hukuk Eğitiminde Olay Çözümü, Türk Hukuk Eğitimiyle Karşılaştırılması”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 29, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2021, s. 149-164 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HEPER, Altan: “Almanya’da Hukukta Yorum Üzerine Bazı Düşünceler”, Ankara Barosu Dergisi 2012, C. 1, s. 73-85 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HIRSCH, Ernst E.: Dünya Üniversiteleri ve Türkiye’de Üniversitelerin Gelişmesi, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara 1950.
- HOEFLICH, M. H.: “The Crisis in American Legal Education: Its Cause and Cure”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 109-124.
- HUGG, Patrick R.: “International Experiential Learning with Targeted Field Studies”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 259-289.
- İNAN, Ali Naim: “İsviçre’de Hukuk Öğretimi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1966, C. 22, S. 1, s. 507-533 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KAPLAN, İbrahim: “Türk ve İsviçre Hukuk Fakültelerinde Hukuk Öğretimi, Ders Programları ve Sınav Sistemleri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2018, s. 347-400 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KARAAHMETOĞLU, Mehmet Nuri: “Almanya’da Hukuk Öğrenimi ve Berlin Hukuk Fakültesinde Okutulan Dersler, İmtihan Usulü Yönetimi”, Bursa Barosu Dergisi 1978, S. 4, s. 3-9.
- KARASU, Rauf: “Türkiye ve Almanya’da Hukuk Eğitimi-Diplomaların Denkliği”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, C. 20, S. 1, s. 3-26 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KERNOCHAN, John M.: “Paris Hukuk Fakültesinde Hukuk Öğrenimi Üzerine Karşılaştırmalı Notlar” (Çev. Sait GÜRAN), Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi 1976, C. 13, S. 10, s. 207-234 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KORKUSUZ, Mehmet Refik: “Hukuk Öğretiminde Mukayeseli Hukukun Önemi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 414-417 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUBİLAY, Huriye: “Türkiye’de Lisans Düzeyindeki Hukuk Eğitimi ve Amerika Birleşik Devletleri ile Karşılaştırma”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 284-303 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUHNE, Hans Heiner: “Fransa’da Hukuk Öğretimi, Hukukçu Eğitimi ve Sorunları”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 137-138 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LUNA, Bruce Gordon: “Back to the Future: Apprenticeship in the Law School Classroom”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans (4-5 Mayıs 2014), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 229-245.
- MILLS, Carolyn: “ABD’de Hukuk Öğrenimi Üzerine Kısa Not”, İzmir Barosu Dergisi 1992, C. 56, S. 3, s. 45-47.
- MUTLU, Azer Ebru: “Hukuk Eğitimi ve Hukukçuluk: Kanada Örneği”, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi 2020, C. 9, S. 1, s. 145-160 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- OĞUZ, Arzu: “Hukuk Eğitimindeki Son Gelişmeler ve Karşılaştırmalı Hukukun Hukuk Eğitimindeki Rolü”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2003, C. 52, S. 4, s. 1-40 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- OKAY, Sami: “Michigan Hukuk Fakültesinde Hukuk Tahsili ve Öğretim Tekniği”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1961, C. 27, S. 1-4, s. 362-387 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ONAGI, Akihiro: “Japonya’da Hukuk Eğitimi” (Çev. Hakan HAKERİ), Kamu Hukuku Arşivi 2001, S. 2, s. 55-63.
- OTT, Carl: “Roma Hukuku Eğitimi” (Çev. Bülent TAHİROĞLU), Hukuk Araştırmaları 1988, S. 1, s. 40-46.
- ÖZAY, İl Han: “Batı Ülkelerinde Hukukçuların Yeri ve Yetiştirilmesi”, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 2011, C. 9, S. 1-3, s. 255-260 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- REDDEN, Kenneth: Legal Education in Turkey: A Comparative Study, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1957.
- SERT ÇELİK, Çiğdem: “Almanya’da Hukuk Eğitimi ve Stajyerlik”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2004, S. 54, s. 339-346 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SIMEONOVA, Slavka Dimitova: “Avrupa’da Hukuk Eğitimi”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu (9-10 Mayıs 2008), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 41-47 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- STOLLEİS, Michael: “Hukuk Tarihi, Hukukun Temel Bilimleri ve Almanya’da Bugünkü Hukuk Eğitiminin Eleştirisi”, (Çev. Muhammed İkbâl İMAMOĞLU), Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi 2009, S. 8, s. 63-75 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞIPKA, Şükran: “Hukuk Eğitiminde Uluslararasılaşma ve Çift Diplomalı Programların Getirileri: Köln-Kemerburgaz Çift Diplomalı Hukuk Lisans Programı Örneği”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 320-328 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TANDOĞAN, Haluk: “Almanya’da Hukukçuların Yetiştirilmesi Sistemi ve Buna Yapılması Düşünülen Reform”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1962, C. 19, S. 1, s. 461-478 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- TOK, Esma: “Fransa- Türkiye’deki Hukuk Eğitimindeki Farklılıklar ve Gelecek Seçimine Etkisi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 164-170 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TOPBAŞ, Erima/KARAKÖSE, Adeviye: “Türkiye ve Fransa’da Hukuk Sekreteri Yetiştiren Eğitim Programlarının Karşılaştırılması”, 8. Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi, 14-16 Ekim 2009, Ankara, s. 345-366.
- VAN DETTA, Jeffrey A.: “The Law School of The Future: How the Synergies of Convergence will Transform the Very Notion of ‘Law Schools’ during the 21st Century from ‘Places’ to ‘Platforms’”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 177-227.
- VARGA, Csaba: “Macaristan’da Hukuk Felsefesi Öğretiminin Felsefesi” (Çev. Kasım AKBAŞ), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 11-27 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- WHITE, James P.: “Legal Education in the Twenty-First Century: An International Conference of Legal Education”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 305-312.
- YANIK, Murat: “ABD Hukuk Eğitiminden Türkiye İçin İzdüşümler”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 305-307 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

B. KÜRESELLEŞMENİN HUKUK EĞİTİMİNE ETKİSİ

(Küreselleşmenin ve Dünyadaki Yeni Gelişmelerin
Hukuk Eğitimine Yansımaları)

- ABANOZ ÖZTÜRK, Buket: “Dijital Çağda Hukukçuların Sahip Olması Gereken Niteliklerin Sistematiik Olarak İncelenmesi”, FSM Mesleki Bilgiler Dergisi 2022, C. 1, S. 1, s. 128-138.
- AKBAŞ, Kasım/AYDIN, Melike Belkıs/METİN, Sevtap/UZUN, Ertuğrul: Çağdaş Hukuk Düşüncesine Giriş, İthaki Yayınları, İstanbul 2020.
- AKTÜRK, Erdal/ÖNAL, S. Nazif: “Çağdışı Kalmakta İsrar Edecek Miyiz?”, Günümüzde Yargı Dergisi 1980, S. 53, s. 21-23.
- AKYOL, Mehmet: “Türkiye’de Hukuk Eğitiminin Sorunları ve Çağdaş Gelişmeler Karşısındaki Durumu”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2021, C. 1, S. 42, s. 89-120 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALKIR, Zehra Gönül: “Küreselleşmenin Hukuk ve Hukuk Eğitimine Yansıması”, Sarper Süzek’e Armağan, C. 3, Beta Yayınları, İstanbul 2011, s. 3099-3112.
- BOZTOSUN, Ayşe: “Hukukun Geleceği, Geleceğin Hukuku”, Tesam Strateji, 2023, s. 16-22 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CHEATHAM, Elliott E.: “Legal Education in Turkey: Some Thoughts on Education for Foreign Students”, J. Legal Education 1949, C. 2, S. 21, s. 21-25.
- DROLSHAMMER, Jens: “The Effects of Globalization on Legal Education” (Çev. İdil ELVERİŞ) (Kitap İncelemesi), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2004, C. 62, S. 1-2, s. 517- 541 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EM, Ali: “Küreselleşen Dünyada Öğretim ve Eğitimin Önemi ve Bu Kapsamda Hukuk Öğretimi ve Eğitimi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2005, S. 61, s. 27-34 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖZLER, Kemal: “Küreselleşme Sürecinde Hukuk Eğitimi”, Legal Hukuk Dergisi 2008, C. 6, S. 69, s. 3021-3030.

- GÜVEN, Kudret: “Çağın Talepleri Karşısında Hukuk Müfredatı”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Hukuk Fakültelerinde Nicel Durum Oturumu, Türkiye Barolar Birliğı Yayınları, Ankara 2015, s. 587-598 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KILIÇ, Muharrem: “Türk Yükseköğretiminin Mevcut Dinamikleri ve Gelecek Projeksiyonu Açısında Hukuk Öğretimi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 57-67 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LONBAY, Julian/TOPRAK, Musa: “Legal Education in Turkey”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliğı Yayınları, Ankara 2015, s. 685-749 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZENÇ, Berke: Hukuk Devleti Kökenleri ve Küreselleşme Çağındaki İşlevi, İletişim Yayınları, Ankara 2020.

IV. HUKUK EĞİTİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

(Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Klinik Hukuk Yöntemi, Yaratıcı Drama
Yöntemi, Sanat ve Edebiyatın Hukuk Eğitiminde Kullanılması,
Toplumda Hukuk Öğretimi ve Hukuk Okuryazarlığı,
Eğitimde İyi Örnekler)

A. HUKUK EĞİTİMİNDE YÖNTEME DAİR GENEL ESERLER

(Hukuk Eğitiminde Yöntem, Uygulamalı Eğitim,
Aktif Öğrenme Konularında Genel Değerlendirmeler)

- ABADAN, Yavuz: “Amme Hukukunun Konusu ve Öğretim Metodu”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1965, C. 20, S. 2, s. 399-417 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AÇIMUZ, Bige: “Hukuk Öğretiminde Yöntem Arayışı: Gelenek, Yenilik ve Kendiliğindenlik Arasında”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 372-383 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKAL, Cemal Bâli: “Hukuk Kuramının Hukuk Öğretimindeki Yeri ve Önemi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 21-30 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BATTAL, Ahmet: İşevuruk (Operasyonel) Hukuk Eğitimi (Hukuk Eğitiminde İşevuruk Öğrenme), II. Uluslararası Hukuk Öğretimi Kongresi, 19-22 Kasım 2014.
- ETE, Muhlis: “Sosyal İlimlerde Modern Öğretim ve Araştırma Metodları”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1948, C. 3, S. 1, s. 277-287 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- HACİMAHMUTOĞLU, Sibel: “Effective Techniques for Teaching Anglo-American Legal System in Turkish Legal Education”, Effective Teaching Techniques About Other Cultures and Legal Systems, The General Assembly of International Association of Law Schools, 29-30 Mayıs 2008, Montreal, Kanada.
- HACİMAHMUTOĞLU, Sibel/ÖZBAY Recep: “Hukuk Terminolojisinin Öğretimi ve Disiplinlerarası ve Analitik Yaklaşım”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2011, S. 40, s. 233-244 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAKOÇ, Yusuf: “Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Gözüyle Probleme Dayalı Öğrenme (Aktif Eğitim)”, IV. Aktif Eğitim Kurultayı, 9-10 Haziran 2007, Bildiriler Kitabı, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir 2007, s. 73-82.
- KARAYALÇIN, Yaşar/YONGALIK, Aynur: Hukukda Öğretim- Kaynaklar-Metod, Problem Çözme, 9. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2025.
- KAVAK, Yüksel/SEFEROĞLU, S. Sadi/ATALAY KABASAKAL, Kübra/ŞEN, Zeynep/ULUDAĞ, Gonca: “Eğitim Alanındaki Değişimler ve Hukuk Öğretimi: Bologna Süreci’ne Dayalı Örnek İnceleme”, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi 2015, C. 5, S. 1, s. 1-13 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUBİLAY, Huriye/GÖKDEMİR, Nurser: “Hukuk Eğitiminde Aktif Eğitim Uygulamaları ve Denizcilik Eğitimine Yansımaları”, II. Aktif Eğitim Kurultayı, 4-5 Haziran 2005, Bildiriler Kitabı, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir 2005, s. 108-114.
- MOLITERNO, James E.: “The History and Future of Law Teaching Methods”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 29-46.
- ÖZEKES, Muhammet: “Adil Yargılanma Hakkı-Oyun Teorisi ve Hukuk Eğitiminde Aktif Öğrenim”, I. Aktif Eğitim Kurultayı, İzmir/29-30 Mayıs 2004, s. 91-98.

- ÖZEKES, Muhammet: “Oyun Teorisi-Hukuk Uygulaması ve Adil Yargılanma Hakkı”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 14, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 80-87 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- PEKCANITEZ, Hakan: “Hukukta Aktif Eğitim”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı, 9-11 Ocak 2003, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 109-117 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SEVER, Dilşad Çiğdem: “Hukuk Eğitime Feminist Bir Bakış ve Yöntem Arayışları”, Hukuk Kuramı 2016, C. 3, S. 3, s. 16-43 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UŞAN, M. Fatih: “Adalet (Hukuk) Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar (Klasik Metottan Ayrılma Gerekliliği)”, Adalet Şûrası (10-11 Ocak 2018), T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 58, Ankara 2018, s. 202-215 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR, Gülriz: “Hukuk Eğitiminde Geliştirilmesi Gereken Yetiler, Hukuk Felsefesi Öğretimi ve Alternatif Metotlar”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 166-176 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- WILSON, Richard J.: “Gelişmekte Olan ve Yeni Demokratikleşen Ülkelerde Adaletin Sağlanması Geliştirmede Araç Olarak Uygulamalı Hukuk Eğitimi”, Ankara Barosu Dergisi 1997, S. 3, s. 79-94.

B. HUKUK KLİNİKLERİ YÖNTEMİ

(Hukuk Kliniklerinin Önemi, Klinik Hukuk Eğitimi,
Yöntemin Uygulanması ve Değerlendirmeler)

- AĞAOĞLU CANAY, Hatike Dilara: “Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Kliniği Dersi Kapsamında Yapılmış Kadın Avukat Görüşmelerinin Değerlendirilmesi”, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 10, S. 2, s. 505-556 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYDIN, Ufuk: “Bir Devlet Üniversitesinde Hukuk Kliniğinin Başlatılması”, Uluslararası Hukuk Klinikleri Sempozyumu (14-15 Nisan 2016), Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 160-171 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AZAPAĞASI, Alpaslan: “Hukuk Kliniği Eğitiminde Türkiye Uygulamaları”, Uluslararası Hukuk Klinikleri Sempozyumu (14-15 Nisan 2016), Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 123-125 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BAŞÖZEN, Ahmet/İYİLER, Musa: “Türk Hukuk Eğitiminde Klinik Eğitimin Bir Türü Olarak Yeni Bir Uygulama: ‘Lisans Aşamasında Öğrenci Stajı’”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2009, C. 11, Özel Sayı, s. 1481-1492 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- D’AMELIO, Mariano: “Hukuk Kliniği” (Çev. Atıf AKGÜÇ), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1936, C. 2, S. 1-2, s. 70-74 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DIMITROVA-SİNEONOVA, Slavka: “Legal Clinic of Burgas Free University”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 41-47 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRLER, Cemalettin: “Hukuk Kliniğinde Avukatların ve Baroların Rolü”, Uluslararası Hukuk Klinikleri Sempozyumu (14-15 Nisan 2016), Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 152-160 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- HACIOĞLU, Caner: “Adalet Reformu İçinde Hukukçuların Yetiştirilmesinde Klinik Eğitim Zorunluluğu ve Klinik Eğitim Anlayışı”, Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2001, C. 5, S. 1-4, s. 91-94 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HATİPOĞLU AYDIN, Duygu: “Hukuk Klinikleri: Beklentiler, Uygulamalar ve KKTC Hukuk Fakülteleri Açısından Olanaklar”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2019, C. 23, S. 3, s. 285-309 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İSPİR, Zeynep: “Disipliner Diyaloglar ve Hukuk Klinikleri- Tarım, Gıda ve Beslenme Hakkı Sorunları Hukuk Kliniği Örneği”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2025, C. 74, S. 4, 2335-2372 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARACAN, Olcay: “Hukuk Kliniği Çalışmaları Aile İçi Şiddetle Mücadele Bağlamında Türkiye’deki Hukuk Fakültelerinde Alternatif Bir Eğitim Metodu Olabilir mi?”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 24, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012, s. 69-74 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LONBAY, Julian/TOPRAK, Musa: “Legal Clinics in Turkey”, Clinical Legal Education in Asia/Accessing Justice for the Underprivileged (Ed. Shuvro PROSUN SARKER), New York 2015, s. 215-227.
- MCQUOID-MASON, David: “The History and Purpose of the Clinical Legal Education/Hukuk Kliniği Öğretisinin Tarihçesi ve Amacı”, Uluslararası Sempozyum: Hukuk Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar: Hukuk Klinikleri (13-14 Haziran 2013), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2014, s. 19-28.
- OĞURLU, Yücel/BAĞDATLI KALKAN, Seda: “The Significance of Practical Training in Legal Education And Its Contribution to Employment in Turkey”, Law & Justice Review 2014, C. 5, S. 1, s. 341-356.
- SERTER, Yusuf Sertaç: “Türk Hukuk Fakültelerinde Yeni Eğilim: Hukuk Klinikleri”, Terazi Hukuk Dergisi 2011, C. 6, S. 62, s. 72-86.
- SOYER, Emre: “Türk Hukuk Eğitiminde ‘Yeni’ Bir Yöntem Olarak: Hukuk Klinikleri”, 9. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı, İstanbul 2021, C. 2, s. 215-233 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ŞİMŞEK, A. Aslı/AYGÜN, M. Yağız: “İnsan Hakları Temelli Hukuk Kliniği Modeli: Yasama Kliniği Uygulaması”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 10, S. 1, s. 27-76 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞİMŞEK ÖNER, A. Aslı: “Stratejik Davalama ve İnsan Hakları Savunuculuğu İçin Bir Model Olarak Hukuk Kliniği Eğitimi”, Ankara Barosu Dergisi 2021, C. 79, S. 1, s. 111-141 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- T.C. Adalet Bakanlığı: Adli Yardım ve Klinik Hukuk Eğitimi Türkiye Delegasyonu Güney Afrika Ziyareti Raporu, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara 2013.
- TARHANLI, Turgut: “Hukuk Kliniğinin Tarihçesi ve Türkiye Uygulaması”, Uluslararası Hukuk Klinikleri Sempozyumu (14-15 Nisan 2016), Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 136-149 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TURNA, Fatma: “Hukuk Klinikleri: Düşük Gelirli Vergi Mükellefleri Kliniği Modeli”, Artuklu Kaime 2024, C. 7, S. 2, s. 117-136 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TÜRKMEN, Köksal: “Hukuk Eğitiminde Yeni Bir Model Olan Klinik Hukuk Eğitimine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2018.
- UYGUR, Gülriz: “Hukuk Fakültesi Hukuk Klinikleri: Dertlenerek İlgilenmek Ankara Üniversitesi Örneği”, Yüksek Öğretim Dergisi 2018, S. 7, s. 70-74.
- UYGUR, Gülriz: “Hukuk Kliniği Dersi Nasıl Hazırlanır?”, Adalet Bakanlığı Hukuk Kliniği Eğiticiler Eğitim Programı, Yayınlanmamış Tebliğ, Ankara, 08.12.2016.
- UYGUR, Gülriz: “Hukuk Kliniği Tarihçesi ve Etik”, Uluslararası Hukuk Klinikleri Sempozyumu (14-15 Nisan 2016), Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 123-125 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR, Gülriz: “Hukuk Kliniklerinde Etiğin Önemi”, Adalet Bakanlığı Hukuk Kliniği Eğiticiler Eğitim Programı, Yayınlanmamış Tebliğ, Ankara, 08.12.2016.

- UYUMAZ, Alper/ERDOĞAN, Kemal: “The Theory of Legal Clinic in Education of Law”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 2015, C. 174, s. 2116-2122 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYUMAZ, Alper/ERDOĞAN, Kemal: “Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Hukuk Eğitimi ve Hukuk Kliniği”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2015, C. 64, S. 2, s. 459-505 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÜCEL, Mustafa Tören/ACAR, Ali: “Hukuk Eğitiminde Klinik Çalışma” ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÜCEL, Mustafa Tören/ACAR, Ali: “Hukuk Eğitiminde Klinik Çalışma”, *Yargı Sistemi Üzerine Denemeler*, Ankara 2019, s. 373-391.
- YÜRÜK, Ayşe Tülin: “Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde Klinik Hukuk Eğitimi Süreci Nasıl Başladı, Nasıl Devam Edecek?”, *Hukuk Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar: Hukuk Klinikleri Sempozyumu* (13-14 Haziran 2013), Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Eskişehir 2013.
- YÜRÜK, Ayşe Tülin: “Klinik Hukuk Eğitimi”, *T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Uluslararası Yargı Reformu Sempozyumu* (2-3 Nisan 2012), Ankara 2013, s. 515-526.

C. HUKUK EĞİTİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİ

(Eğitimde Drama, Rol Oynama, Kurgusal Davalar ve Simülasyon)

1. Hukukta Yaratıcı Drama ve Simülasyon

- ACAR, Ayşen Merih: “Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerileri ve İletişim Engelleri Konusundaki Farkındalıklarının Geliştirilmesi, Ankara Barosu, Ankara 2008, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALTAN, İpek: Kadının İnsan Hakları ve Yaratıcı Drama, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 2059-C2, Ankara 2021.
- ATILGAN PAZVANTOĞLU, Cansu: “Uluslararası Hukuk Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması”, International Academic Social Resources Journal 2021, C. 6, S. 31, s. 1696-1701 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATILGAN PAZVANTOĞLU, Cansu: Uluslararası Hukukun Temel Niteliklerinin Yaratıcı Drama Yöntemiyle Öğretimi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1391-C, Ankara 2020.
- BEKTAŞ, İbrahim: “Hukuk Eğitiminde Drama Yönteminin Uygulanabilirliği-Ticaret Hukuku Dersi Örneği”, Hukukun Güncel Sorunları Sempozyumu-IV Uluslararası Sempozyum (7-8 Kasım 2023), Genişletilmiş Bildiri Özetleri Kitabı, Ankara 2024, s. 77-82 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BEKTAŞ, İbrahim: Hukuk Fakültesi Öğrencileri ile Temel İnsan Haklarına Yaratıcı Drama Yöntemi ile Bakış, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 2411, Ankara 2024.
- BUDAK, Ali Cem: “Brecht’in Kafkas Tebeşir Dairesi ve Şekli Hukuk”, Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü Dergisi 2014, Sayı: 24, s. 1-17 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CANPOLAT, Metin: Suç Önleme Kavramının Yaratıcı Drama Yöntemiyle Anlatılması, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1156-C, Ankara 2020.
- ÇOLAK, Nusret İlker: Hukuk Eğitimi Yöntemi Olarak İdare Hukukunda Sanal Mahkemeler, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2011.

- ERSOY, A. Figen/PEHLİVAN YILMAZ, Ayşegül: “An Alternative Method to Resolve the Classroom Problems: Mock Trial”, Eurasian Journal of Educational Research 2018, S. 78, s. 1-22 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRLER, Sercan: “Oyun ve Hukuk (Huizinga’da Oyun ve Kültürel Görünümleri)”, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, C. 6, S. 2, s. 51-81.
- İÇTÜZER ŞENER, Esra: İnsan Hakları Eğitiminde “Adalet ve Eşitlik” Kavramlarının Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1908-C2, Ankara 2021.
- KAYHAN, Fahrettin/ACAR, Ayşen Merih: “Yargılama Kültürünün Oluşumunda Avukatın Rolünün Yaratıcı Drama Yöntemiyle İncelenmesi”, Proje Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. H. Ömer ADIGÜZEL, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Ankara 2008, C. 3, s. 15-69.
- KAYHAN, Fahrettin: “Hukuk Eğitimi ve Uygulamasında Yaratıcı Drama”, Yaratıcı Drama Dergisi 2006, C. 1, S. 2, s. 69-78 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KAYHAN, Fahrettin: “Oyun, Yaratıcı Drama ve Hukuk”, Bursa Barosu Dergisi 2006, C. 30, S. 81, s. 115-118.
- KIVRAK, Arif/BALCI, Fatih: “Polisin Eğitiminde İnsan Hakları ve Demokrasi Kavramlarının Yerleşmesinde Yeni Bir Yaklaşım Olarak Yaratıcı Drama”, Atatürk Üniversitesi İletişim Dergisi 2012, S. 3, s. 1-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LASKARIDES, Antigone/KONTOYİANNİ, Alkistis/TSİARAS, Asterios/ZONİOU, Christina: “Teaching Adolescents Civil Law: Process Drama as a Tool for Achieving Legal Literacy”, Yaratıcı Drama Dergisi 2019, C. 14, S. 1, s. 243-260 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MAZOR, Lester J.: “Küçük Bir Hukuk Felsefesi Kongresi: Temsili Rol Oynama Yoluyla Hukuk Felsefesi Öğretmek” (Çev. Saim ÜYE), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 61-69 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÖNGÖZ, Sakine/KARAL, Hasan/TÜYSÜZ, Mustafa/YILDIZ, Adil/KILIÇ, Ahmet: “Hukuk Eğitiminde Kullanılmak Üzere Üç Boyutlu Sanal Mahkeme Geliştirilmesi”, Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry 2017, C. 8, S. 1, s. 69-90 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAĞLAM, Ali: “Modern Yargılama Süreçleri Bakımından Hukuk ve Oyun İlişkisine Bir Bakış”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 32, S. 34, s. 2895-2910 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞENSOY, Pirali Çağrı: “Temel Bir İnsanî İyi Olarak ‘Oyun’: Oynamak Adil Hukuka Rehber Olabilir Mi?”, Kırıkkale Hukuk Mecmuası 2025, S. 1, s. 437-471 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ULUBEY, Özgür/GÖZÜTOK, Fatma Dilek: “Yaratıcı Drama ve Diğer Etkileşimli Öğretim Yöntemleri ile Geleceğin Vatandaşlık, Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi”, Eğitim ve Bilim 2015, C. 40, S. 182, s. 87-109 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ULUBEY, Özgür: Yaratıcı Drama Yöntemi ile Verilen İnsan Hakları Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Tutumlarına Etkisi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 258, Ankara 2013.
- ÜÇEL, Zehra/Karagözoğlu, Nazike: “İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Dersinde Web 2.0 Araçları ile Desteklenen Yaratıcı Drama Yönteminin Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 2024, C. 44, S. 1, s. 659-701 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜMİT, Eylem/İSPİR Zeynep: “Drama as a Tool for Education in the Philosophy of Law”, Alternative Methods in the Education of Philosophy of Law and the Importance of Legal Philosophy in the Legal Education (Ed. Imer B. FLORES, Gülriz UYGUR), Franz Steiner Verlag, Stuttgart 2010, s. 75-83.
- YILDIRIM, Ferhat: “Tahkim Yarışmalarının Geleceğin Tahkim Avukatlarına (Hukuk Fakültesi Öğrencilerine) Katkısı -Kısa Bir Değerlendirme-”, Prof. Dr. O. Gökhan Antalya’ya Meslekte 50. Yıl Armağanı C. 4, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2025, s. 4325-4341.

2. Çocuk Hakları Eğitiminde Yaratıcı Drama

(Çağdaş Drama Derneği bünyesinde, insan hakları ve hukuk eğitimi alanlarında uygulanan yaratıcı drama yöntemini esas alan projeleri)

- AKÇAY, Beyhan: Çocuk Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1970-C2, Ankara 2022.
- ALBAYRAK, Ebru: Çocuk Haklarındaki Temel İlkelerin Yaratıcı Drama Yöntemiyle Aktarılması, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1683-C2, Ankara 2021.
- ARSLAN, Asiye: Çocuklarla Haklar ve Ödevler “Çıtır Çıtır Felsefe- Haklar ve Ödevler” Kitabından Yola Çıkarak Haklar ve Ödevler Konusunun Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 925-C, Ankara 2020.
- ATAÇ, Emine: Çocuk Edebiyatı Eserlerinden Hareketle Çocuk Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 876-C, Ankara 2020.
- ATMACA, Deniz: Çocuk Hakları Konusunun İlkokul 4.Sınıf Öğrencileri ile Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 904-C, Ankara 2020.
- AYKAÇ, Necdet: İlköğretim Hayat Bilgisi Dersinde İnsan Hakları Konusunun Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenmesinin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 86, Ankara 2008.
- BEŞİZ ÖZKAL, Simge: Şemsiye Haklarım Altında Yaratıcı Drama Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 9-12 Yaş Çocuklarla İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 849-C, Ankara 2020.
- EKŞİ, Gamze Nur: Çocuk Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenmesi “Öğretmenim Haklarımı Biliyor”, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1004, Ankara 2020.
- ER ŞENTÜRK, Dilek: Çocuk Hakları Bildirgesi’nin Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 647, Ankara 2019.

- ER ŞENTÜRK, Dilek/GÜMÜŞ, Nevin: Yaratıcı Drama ile Çocuk Hakları, Eğiten Kitap, 2022.
- KELEŞOĞLU, Serkan: Yaratıcı Drama Temelli Çocuk Hakları Eğitimi Programının Değerlendirilmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 223, Ankara 2012.
- KOSİF, Esra: Çocuk Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemiyle Ele Alınması “Haklarımı Biliyorum”, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 616, Ankara 2019.
- KILIÇARSLAN, Fatma: Yaratıcı Drama Yöntemiyle Çocuk Hakları, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1041-C, Ankara 2020.
- ÖMÜR, Merve Meryem: Çocuk Hakları Kapsamında Çocukların Bedensel Sınırları ve Çocuklarda Onay Kavramının Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1339-C, Ankara 2020.
- ÜSTÜNDAĞ, Tülay Ş.: “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Dersinin Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Erişiyeye ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 1997.
- YILDIRIM, Derya: Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi’nin Dayandığı Dört Temel İlkenin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Ele Alınması, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 397, Ankara 2016.
- YILMAZ, Zeliha: Çocuk Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemi ile Aktarılması, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 2153-C2, Ankara 2021.

3. Hayvan Hakları Eğitiminde Yaratıcı Drama

- AYHAN, Özge: 12. Sınıflarda Hayvan Haklarının Yaratıcı Drama ile İşlenmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1052-C, Ankara 2020.
- ÇİL, Songül: Hayvan Haklarının Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenmesi “Aynı Dünyanın Canlılarıyız”, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 506, Ankara 2018.
- KABLAN, Ezgi: Yaratıcı Drama Yöntemi ile Hayvan Haklarının Sahnelenmesi “Bizimde Haklarımız Var”, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 463, Ankara 2017.
- KÜTÜK, Kübra Tuğçe: Yaratıcı Drama ile Hayvan Hakları, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 779-C, Ankara 2020.
- ÖKTEN BOSTAN, Melike: Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Yaratıcı Drama, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 1109-C, Ankara 2020.

D. HUKUK EĞİTİMİNDE EDEBİYAT VE SANAT

(Hukuk ve Edebiyat Dersi, Müzik ve Sinema Gibi Sanat Eserlerinin
Hukuk Eğitiminde Kullanılması)

- ABACI, Tahir: “Edebiyat ile Hukuk Davası”, Varlık 2006, C. 73, S. 1180, s. 4-7.
- ACAR, Ali: “Antigone’deki Doğal Hukuk Düşüncesi Hukuk ve Edebiyat Penceresinden Kısa Bir Okuma Denemesi”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2023, C. 8, S. 1, s. 1-23.
- AĞAOĞLU, Dilara: “Müzik ve Hukuk İlişkisi Üzerine”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 19, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 14-22 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKAL, Cemal Bâli: “Edebiyat ve Hukuk Dersi Ahlaktan Değil Buluttan Yana Olmalıdır”, Sözün İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 91-98.
- AKAL, Cemal Bâli: “Hukukçu Türk’ün Edebiyatla İmtihanı”, Sözün İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 129-142.
- AKAL, Cemal Bâli: “Edebiyat ve Hukuk Dersini Kim Uydurdu”, Sözün İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 143-34.
- AKAL, Cemal Bâli: “Bilimkurgu ve Hukuk”, Sözün İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 13-34.
- AKAL, Cemal Bâli: “Kurgu ve Hukuk”, Sözün İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 35-42.
- AKAL, Cemal Bâli/ÖZCAN, Zehra Çiğdem: Film Gibi Hukuk, Zoe Kitap, İstanbul 2019.
- AKI, Emine İrem: “Hukuk Felsefesi Öğretiminde Edebiyat Eserleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 73, S. 3, s. 1775-1798 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKI, Emine İrem: “Teaching Philosophy and Ethics Through a Law and Literature Course in Today’s Turkey”, Law and Method 2018, s. 1-13.

- AKSOY, Selin: “Hukukun Sınırlarını Edebiyat ve Tarih ile Aşmak: 12 Eylül Anlatıları”, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2012.
- AKYÜZ, Ahmet Erdem: “Hukuk ve Edebiyat”, Barobirlik Dergisi 2022, S. 61, s. 16-18 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATALAY, Ahmet Halûk/ÇATALOLUK, Gökçe: “Hukukun Feneri ve Günümüzde Bir Sanat Olarak Öğretimi”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 6, s. 52-58 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AVŞAR, Rasim Erdem: “Sait Faik Abasıyanık’ın Bir Kıyının Dört Hikâyesi’nde Hikâye Anlatan ve Hikâyeleri Anlatılan Yoksullar”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 5, s. 1-10 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİLGEHAN, Aslıhan Deniz: “İdare Hukuku Öğretiminde Bilim Kurgu Eserlerinin Kullanılabilirliği”, Kırıkkale Hukuk Mecmuası 2025, C. 5, S. 2, s. 643-666 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BODUR, Harun: “Yakında Sinemalarda: Hukuk ve Film Yaklaşımı ve Hukuk Öğrenimi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 171-216 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZTAŞ, Hasan: Hukuk, Suç ve Edebiyattaki İzleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme, Hece 2017, C. 21, S. 250, s. 158-160.
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Hukukçunun Hukuk Karşıtı Tutumunun Edebi Dışavurumu: Dr. Franz Kafka ve “Dava”sı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2011, C. 17, S. 1-2, s. 235-264 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Kasvetli İlişkiler: Edebiyat, Sınıf ve Hukuk”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2013, C. 13, s. 205-219 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Hukuk Hikayeleri, Hukukun Hikayeleri”, Varlık Dergisi 2012, s. 11-14.
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Komutan Marcella’nın Onuru: “Politik” Bir Film Olarak Açlık ve Bobby Sands’in Hukuka İzdüşümü”, Hukuk Kuramı 2017, C. 4, S. 2, s. 1-17 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- COŞAR, Vedat Ahsen: “Hukuk, Hukukçular, Hukuk Eğitimi ve Edebiyat!”, Barobirlik Dergisi 2022, S. 61, s. 19-25 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CUNHA, Luiz Antonio: “Bazı Hukuk Felsefesi Konularının Öğretilmesi İçin Etkin Bir Strateji Olarak Sinema”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2018, s. 78-85 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇEBİ, Sezgin Seymen: “Sanatsız ve Edebiyatsız Hukuk Yumurtasız Omlete Benzer”, Panorama Has Dergisi 2011, S. 4, s. 54-57 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇELİK, Adil Giray: Cumhuriyet Dönemi Şair Hukukçular Antolojisi, Yenigün Ofset, Denizli 2001.
- ÇELİK, Behçet: “Hukuk ve Edebiyatın Yakınlığı/Uzaklığı”, Edebiyat, Hukuk ve Sair Tuhaflıklar (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Dost Kitabevi Yayınları, Ankara 2015, s. 47-57.
- DEĞİRMENCİ, Rıdvan: “12 Mart Dönemi’de Hukuk: Tanıklık Edebiyatı Bağlamında Bir İnceleme”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 28, S. 2, s. 367-397 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİR, Gökhan Yavuz: “Edebi Bir Tür Olarak Hukuk”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 6, s. 45-51 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİR, Gökhan Yavuz: “Edebi Bir Tür Olarak Hukuk”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 19, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 230-237 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİR, Gökhan Yavuz: “Edebiyatın İlham Ettiği Zayıf Düşünce: Hukuku Adil Kılmak”, Varlık Dergisi 2012, C. 80, S. 1263, s. 4-7.
- DEMİR, Remzi: “Avrupa Biyotip Sözleşmesi’nde Benimsenen Özerklik İlkesini Tıp, Hukuk ve Edebiyat ile Yorumlamak”, İzmir Barosu Dergisi 2017, C. 82, S. 2, s. 107-125 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EKİNCİ, Melike Eslem: Hukuk ve Sinema Perspektifinde Yaşam Hakkı ve Ölüm Cezası, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2025.
- GÜVEN, Emre Bekir: “Hukukçu Yazarın Metindeki Varlığı: Jun Zeh ve Oyun Dürtüsü”, Edebiyat ve Beşeri Bilimler Dergisi 2014, S. 72, s. 11-18 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- İNCE, Asuman: “Arınma Gecesi Serisinin Hukuk ve Etik İlişkisi Bağlamında İncelenmesi”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 4, s. 10-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İSPİR, Zeynep: “Felsefî Anlatıların Hukuk Eğitimindeki Yeri-Platon’un Mağara Alegorisi Örneği”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 15, S. 1, s. 214-226 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARACAOĞLU, Emine: “Hukuk ve Sinema Dersi: Neden ve Nasıl?”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 4, s. 1-10 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARADAYI, İsmet Kemal: Sosyalizm Aşk ve Hukuk: Hukuk Eğitim, Sanat ve Politika Üzerine Denemeler-İncelemeler, Gerçek Sanat Yayınları, İstanbul 1995.
- KARKIN, Necmi: “Hukukun Estetik Yargısı”, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi 2024, C. 10, S. 1, s. 180-188 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KAYA, Kamuran: Hukukta Yabancılaşmaya Tepki: Jean Paul Sartre ve Varoluşçu Hukuk, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- KAYIKCI, Berşan: “Çizgi Roman ve Hukuk: Kahraman Olmak İsteyenler İçin Naçizane Bir Adli Yardım Önerisi”, Hukuk Kuramı 2015 C. 2, S. 1, s. 10-13 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KIZIL, Neşe: Hukuk ve Edebiyat, Legal Yayıncılık, İstanbul 2015.
- MAKAL, Ahmet: İnsan Hakları/Sosyal İnsan Hakları, Sosyal Mücadeleler ve Müzik, Çalışma ve Toplum 2018, S. 2, s. 579-615 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MAKAL, Ahmet: “İnsan Hakları/Sosyal İnsan Hakları ve Sanat”, VIII. Sosyal İnsan Hakları Ulusal Sempozyumu, DİSK Yayınları, Kocaeli 2016, s. 37-58 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MESSINA, Salvatore: “Doktrinde, Mukayeseli Mevzuatta, Milletlerarası İçtihat Edebiyat ve Sanat İntihali”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1954, C. 11, S. 3, s. 266-285 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- METİN, Sevtap: Hukuku Sinemada Görmek, 2. Baskı, Tekin Yayınevi, İstanbul 2017.
- METİN, Sevtap: “Lars von Trier’in Dogville ve Manderlay Filmleri ile Hukuku Düşünmek”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 3, s. 1-24 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- MIZRAK, Dilan/TEMİZ, Özgür: “Hukuk ve Politika Türkiye’de Yaşanan Olağanüstü Dönemlerin Edebiyat Eserler Işığında İncelenmesi”, Ankara Barosu Dergisi 2009, C. 67, S. 2, s. 77-97 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MİSAFİR, Selim: Devlet ve İnsana Hakları Perspektifinde Hukuk ve Sinema, Astana Yayınları, Ankara 2021.
- MURATOĞLU, Cansu: “Hukuk, Edebiyat ve Disiplinlerarası Sınırlar”, Pasajlar, Doğu Batı Yayınları, 2019, s. 197-210.
- ODMAN, Ayşe: Anayasa Candır, 6. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2023.
- ÖNTAŞ, Hüseyin: “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisinin Alt Dallarından Biri Olarak Hukuk ve Edebiyat”, Varlık 2006, S. 1180, s. 11-13.
- ÖNTAŞ, Hüseyin: “Edebiyat ve Hukuk”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 10, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2004, s. 55-71 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖNTAŞ, Hüseyin: “Hukuk ve Edebiyat Çalışmaları Çerçevesinde İncelenebilecek Bir Geçmişle Hesaplaşma Çabası Olarak Şili’den Bir Örnek: Ölüm ve Kız”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 15, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2006, s. 255-272 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZBEKLİ, Şerif: “Hukuk ve Edebiyat İlişkisine Disiplinlerarası Bir Yaklaşım: Hukuk Eğitiminde Edebiyatın Önemi”, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2023.
- ÖZDEMİR, Ali Murat/UĞURLU, Göksu/PAKSOY, Elif Kumru: “Prof. Dr.Serdal Bahçe ile Polisiye Edebiyat, Hukuk ve Kapitalist Toplumun Çelişkilerine Bakış”, Kamu Hukuku ve Yönetim 2025, C. 2, S. 4, s. 164-174 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZGÜR, Özlem/KARAKOÇ, Enderhan: “Sinemada Hukuk ve Adalet: Tereddüt Çizgisi Filmi Üzerine Bir Analiz”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2025, S. 86, s. 509-521 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- POSNER, Richard A.: “Hukuk ve Edebiyat: Tekrar Tartışılmakta Olan Bir İlişki”, (Çev. Hasan YAZICI/Osman AYDIN), Journal of Human Sciences 2017, C. 14, S. 4, s. 3756-3779 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- RENKVER, Meriç: “Hukuk ve Sinema”, Hukuk ve Sanat, (Ed. Yener ÜNVER/ Özlem YENERER ÇAKMUT), 7. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2023.
- SAYGILI, Abdurrahman: “Sinema ve Hukuk Bir Tür Olarak Hukuk Filmleri”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2014, C. 5, S. 1, s. 65-76 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SCHEFFLER, Uwe/ÜNVER, Yener: Sanat ve Ceza Hukuku, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2020.
- SCOP, Martin/POSNER, Richard A/DUONG, Wendy Nicole: Hukuk ve Edebiyat, Umuttepe Yayınları, 2019.
- SCHULZ, Lorenz: “Araştırmacı Edebiyat - Yeniden Bertolt Brecht” (Çev. Gökçe ÇATALOLUK), Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 3, s. 67-71 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SOYASLAN, Doğan: “Edebiyat ve Hukuk”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 5, S. 1, s. 3935-3939.
- ŞAHİN, Can: “Disiplinlerarası Bir Çalışma Alanı Olarak Edebiyat ve Hukuk İlişkisi”, Dil ve Edebiyat Araştırmaları 2024, S. 30, s. 225-236 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞAHİN CEYLAN, Şule: Hukuk ve Edebiyat Yazıları, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2021.
- ŞİMŞEK, A. Aslı: “Eski Köye Yeni Adet: Hukuk ve Edebiyat Çalışmaları”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 4, s. 11-15 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TİFTİKÇİ, Maide Şila: “Çocuk Hakları Öğretiminde Sanat Etkinlikleri Örnekleri”, Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi 2025, C. 8, S. 2, s. 262-284 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TOPUZKANAMIŞ, Ersoy: “Dergi Kapatın Yazı: ‘Edebiyat ve Hukuk’”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 6, s. 1-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TOPUZKANAMIŞ, Ersoy: “İktidarsız Hukuka Edebiyat Denir!”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 28, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2019, s. 324-327 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- TOSUN, Yalçın: “Aile, Hukuk ve Edebiyat”, Sözü’n İkiz Çocukları (Ed. Cemal Bâli AKAL/Yalçın TOSUN), Zoe Kitap, İstanbul 2023, s. 43-46.
- TURANLI YÜCEL, Kıvılcım: “Hukuk ve Edebiyat Dersi-Deneyim ve Bazı Gözlemler”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 3, s. 45-51 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TURANLI YÜCEL, Kıvılcım: “Biraz Nefes Almak!”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2014, C. 4, S. 2, s. 93-106 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TURİNAY, Faruk: Hukuk Komedyası: Edebiyat ve Hukukyazıları, Dost Kitabevi, Ankara 2016.
- ULUTAŞ, Nurullah: “Hukukçu Yazarların Romanlarında İnsan Hakları ve Demokrasi”, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2012, S. 9, s. 247-262 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Sophie Scholl: Son Günler’de Hukuk Anlayışı”, Hukuk Kuramı 2018, C. 5, S. 2, s. 19-28 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Platon’da Retorik’in Peşinde Bir Phaidros Okuması”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 2, s. 28-34 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Platon’da Retorik’in Peşinde Bir Gorgias Okuması”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 2, s. 7-20 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Kitap İncelemesi: Uğur Dinç, Semantik Doğal Hukuk ve Hukuki Yorum - Michael S. Moore’un Kuramı”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 3, s. 72-75 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜNVER, Yener/YENERER ÇAKMUT, Özlem: Hukuk ve Sanat, 7. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2023.
- VAHAP, Kerem Ali: “Bir Kültür Ögesi Olarak ‘Hukuk’u Taşımak -Sineklerin Tanrısı İncelemesi-” Hukuk ve Edebiyat Yazıları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 235-272.
- VELİDEDEOĞLU, Veldet Hıfzı: “Edebiyat ve Hukuk”, Harman 1945, S. 87, s. 4-7.
- YAZICI, Hasan/SKOP, Martin/AYDIN, Ahmed Alperen: “Hukuk ve Edebiyat: Anlamlı Bir İlişki”, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi 2017, C. 10, S. 20, s. 343-352 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YILMAZ, Pelin: “Edebiyat Her Hukukçuya Lazım”, Barobirlik Dergisi 2022, S. 61, s. 26-27 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

E. DİĞER YÖNTEMLER, UYGULAMALAR VE DERS ÖRNEKLERİ

(Hukuk Eğitiminde Aktif ve Etkileşimli Öğrenme Yöntemlerine Dair
Çeşitli Uygulamalar, Öneriler, Ders Etkinlikleri, İyi Örnekler)

- AKKAYA, Mustafa: “Vergi Hukuku Eğitimi ve Vergi Hukuk Algısı Üzerine”,
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları
Dergisi 2011, C. 17, S. 3-4, s. 177-179 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#))
- ATASOY, Adil/AKÇAY, Püren/KIYAK, Emre: “Hukuk Fakültelerinde Öğretim
Sürecinin Yeniden Yapılandırılması ve Bir Ders Programı
Önerisi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2020, C. 1, S. 41, s.
213-242 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATAŞ, Mustafa/DOST, Süleyman/ÇELİKKOL, Ömer: “Hukuk Öğretimine
Yönelik Teorik-Pratik Sınıf (TEOPS) Sistemi Model Önerisi”,
Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2018, C.
5, S. 1, s. 35-52 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AZRAK, Ülkü: “İdare Hukuku Öğretiminde Yeni Bir Yaklaşım Denemesi”,
Günümüzde Yargı 1978, S. 31, s. 25-26.
- BAŞÖZEN, Ahmet: “New Method in Turkish Legal Education: Internship During
the Law Faculty”, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet
Dergisi 2010, S. 98.
- BATTAL, Ahmet: “Hukuk Fakültelerinde Metodoloji Dersi Uygulaması Turgut
Özal Üniversitesi Örneği”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08
Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014,
s. 403-413 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CAN, Ozan: “Hukuk Eğitiminde Farklı Bir Yaklaşım: Bir Banka Hukuku Dersinin
Ardından”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2012, S. 101, s. 407-
424 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAYIR, Kenan: “İnsan Hakları Eğitimi Dersi Senaryoları”, Kuram ve Uygulamada
Eğitim Bilimleri 2002, C. 2, S. 2, s. 377-400 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÇETİNTEMEL, Harun: “Türkiye’de Hukuk Öğretimi (İdare Hukuku Öğretim ve Eğitimi ile Sınırlı Olarak)”, Hukuk Eğitiminde Reform - Panel (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 516, Ankara 1997, s. 33-54.
- ÇETİNTEMEL, Harun: “Türkiye’de Hukuk Öğretimi (İdare Hukuku Öğretim ve Eğitimi ile Sınırlı Olarak)”, Danıştay Dergisi 1997, S. 92, s. 37-48 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇÜÇEN, A. Kadir: “İnsan Hakları Eğitiminde Felsefe Eğitiminin Gerekliliği”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 16, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2006, s. 13-18 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EKEN YANMAZ, Canan: “Hukuk ve İktisat Yaklaşımı ve Türkiye’de Lisans ve Lisansüstü Düzeyde Hukuk Eğitiminde Hukuk ve İktisat Yaklaşımının Müfredata Dâhil Edilmesi Üzerine Söyleşi-İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kerem Cem Sanlı ile Söyleşi”, Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi 2024, C. 17, S. 1, s. 133-137 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ELVERİŞ, İdil: “Alışılmadık Bir Mekanda Hukuk Eğitimi: İstanbul Cezaevleri”, Prof. Dr. Belgin Erdoğmuş’a Armağan, Der Kitabevi, İstanbul 2011, s. 627-640.
- ESGÜN, Uğur: “Hukuk Öğretimindeki Kamu Yönetimi/Siyaset Bilimi Donanımı Eksikliğinin Giderilmesinde Genel Kamu Hukuku Dersinin İşlevi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 106-111 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRİZ, Adnan: “Ankara Hukuk Fakültesi ve Hukuk Felsefesi Öğretimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 97-99 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İMREGÜN, Oğuz: “Ticaret Hukuku Öğretimi Üzerine Bazı Düşünceler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 1964, C. 2, S. 4, s. 761-778.
- MEGALE, Elizabeth Berenguer: “Better Analysis, Better Decisions: Why Reading Cases Can Improve Legal Education, Advocacy, and Decisionmaking Around the Globe”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 247-258.

- METİN, Sevtap/YÜKSELBABA, Ülker/KAYAK, Sevgi/AKÜN, Verda Neslihan: “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Dayalı Bir Hukuk Eğitimi Modeli Geliştirilmesi Çerçevesinde İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Algısı Analizi”, İstanbul Hukuk Mecmuası 2022, C. 80, S. 4, s. 1413-1470 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ODMAN BOZTOSUN, Ayşe: “Hukuk Eğitiminde Felsefe Dersinin Gereği ve Önemi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2006, C. 1, S. 1, s. 412-423 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- OĞUŞGİL, V. Atilla: “İnsan Hakları Eğitimine Disiplinlerarası Yaklaşım”, Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi 2009, S. 16, s. 65-76 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖCAL, Akar: “İşletme Hukuku Kavramı ve Öğretimi Üzerine Bazı Düşünceler”, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi 1974, C. 10, S. 1, s. 437-442 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- PEKCANITEZ, Hakan: “Hukuk Eğitimi Hukukta Probleme Dayalı Öğretim”, Makaleler, C. II, 2. Baskı, İstanbul 2023, s. 89-98.
- SAVCI, Bahri: “Anayasa Hukuku Eğitiminde Üç Boyut”, Günümüzde Yargı 1978, S. 31, s. 20-22.
- UNAT, İlhan: “Siyasî İlimlerle Hukuk Arasındaki Münasebet ve Bir Siyasî İlimler Fakültesindeki Hukuk Öğretiminin Mahiyeti, Muhtevası, Metodu”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1965, C. 20, S. 3, s. 281-294 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR, Gülriz: “Good Lawyers: The Education of Philosophy of Law and Alternative Methods in Turkish Legal Education”, Alternative Methods in the Education of Philosophy of Law (and the Importance of Legal Philosophy in the Legal Education), Franz Steiner Verlag, Stuttgart 2010, s. 37-48.
- YARSUVAT, Duygun: “Lâik Eğitim ve Ceza Hukuku”, Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu Atatürk İlkeleri ve Ceza Hukuku (15-18 Aralık 1981), İstanbul 1984, s. 265-336 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YEŞİL, Rüştü: “İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitiminde Yöntem”, G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 2004, C. 5, S. 1, s. 35-41 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- YAYLALI, Mustafa: “Probleme Dayalı Öğrenme Sisteminin Hukuk Fakültesinde Uygulanması: Hukuk Felsefesi ve Hukuk Sosyolojisi Dersleri Örneği”, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018, C. 4, S. 6, s. 1-19 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YILMAZ, Meltem: “İnsan Hakları Bilincini Geliştirmeye Yönelik Bir ‘Street Law’ Dersi Deneyimi”, Aurum Sosyal Bilimler Dergisi 2024, C. 9, S. 1, s. 5-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

V. HUKUK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ VE UZAKTAN EĞİTİM

(Hukuk Eğitiminde Dijitalleşmenin Etkisi,
Uzaktan Eğitim, Online Eğitim, Dijital Araçlar)

- ABANOZ, Buket: “Hukuki Bilgiye Dijital Erişim”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2020, C. 26, S. 1, s. 190-203 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARIK, Zehra Nur/ARIK, Muhammed Furkan/KAAN, Muhammet Talha/EROL, Ömer Faruk: “Yapay Zekâ ve Hukuk: Yapay Zekâ Çağında Yeni Eğitim Paradigmaları ve MootGPT Deneyimi Üzerine Bir İnceleme”, İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2025, C. 3, S. 2, s. 149-185 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYRANCI, Hasan/ÜNLÜ, Hülya: “Dijital Akademi: Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler”, Ekonomi ve Dijitalizasyon (Ed. Filiz ERYILMAZ), Nobel Yayıncılık, Ankara 2021, s. 83-105 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALKIR, Zehra Gönül/ALNIAÇIK, Ümit/APAYDIN, Eylem: “Fuzzy Logic in Legal Education”, Turkish Online Journal of Distance Education 2011, C. 11, S. 3, s. 60-69 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİLGİN, Hikmet: “Hukuk Alanındaki Hizmetlerde Kullanılan Teknolojik Olanaklar (Legaltech) ve Avukatlık Mesleğine Olası Etkileri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 73, S. 2, s. 1019-1067 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİNGÖL SCHRİJER, Bilge: “Yapay Zeka Teknolojileri ve Hukuk Eğitiminin Geleceği: Akademik Özgürlükler, İnsani Beceriler ve Yaratıcılık Temelli Hukuk Eğitimi Modeli”, Yapay Zeka ve Hukuk Sempozyumu, 10 - 11 Mayıs 2024, Gaziantep 2024, s. 5-34 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- BORA, Özlem/LOKMANOĞLU, Ensar: “International Dimension of Legal Education and Communication in Terms of Technological Tools in the 21st Century”, International Journal of Humanities and Educational Research 2025, C. 7, S. 3, s. 239-250 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EFE, Ahmet: “Yargısal ve Hukuki Süreçlerde Yapay Zekâ Kullanan Araçlar Üzerine Bir Araştırma”, Bilgi Yönetimi Dergisi 2022, C. 5, S. 1, s. 92-117 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GİTMEZ, Emin: “Hukuku Görselleştirmek: Hukuk Tasarımı”, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2023, S. 1, s. 154-190 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAYALÇIN, Yaşar: Mektupla Öğretim, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1959.
- LOBOVIKOV, Vladimir: “Doğal Hukukta Cebir - Doğal Hukuk Tarzında Hukuksal Muhakemenin Matematiksel Simulasyonu Bilgisayar Takviyeli Yasa Hazırlama ve Hukuk Eğitime Dair Bir Başlangıç” (Çev. Çiğdem SEVER), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 69-77 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- NİŞANCI, Dilaver: “Hukuk Fakültesi Eğitiminde Online Eğitiminin Yeri Üzerine Bir Deneme”, Yazı, 2020 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- NOMER, Mert/YAYLA, Ahmet: “Yapay Zekânın Hukuk Lisans Eğitiminde Kullanılması (Kamu Hukukçusu Gözünden Günümüzdeki Gelişmeler, Geleceğe Bakış ve Öneriler)”, Hukukun Yapay Zekayla İmtihanı (Der. Ozan ERÖZDEN), Zoe Kitap, İstanbul 2025, s. 259-282.
- SERÇEMELİ, Ceyhun: “İş Hukuku Dersleri Açısından Flipped Classroom Tekniği”, IV. Uluslararası Mesleki ve Teknik Bilimler Kongresi (7-9 Aralık 2018), Kongre Tam Metin Kitabı, İksad Yayınevi, 2018, s. 1520-1525 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TAŞTAN, Furkan Güven: “Hukukta Zihin Haritalama”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2017, S. 30, s. 353-376 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- TURAN, Tülay/KEMALOĞLU, Nazan/KÜÇÜKSİLLE, Ecir Uğur: “Hukuk’ta Yapay Zeka: Çalışmalar ve Gelecek Öngörülleri”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 2020, C. 11, S. 2, s. 246-255 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TÜZÜNER, Özlem: “Hukuk Öğrencisinin Eğitim Hakkı ve Salgında Medeni Hukuk Öğretimi”, Astana 1. Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiriler Tam Metin Kitabı, 13-14 Kasım 2021, Antalya, s. 113-142.

VI. HUKUK MESLEKLERİ VE MESLEKİ EĞİTİM

(Hukuk Meslekleri, Meslek İçi Eğitim, Eğitici Eğitimi,
Staj, Hâkim ve Savcılık Eğitimi, Meslek Etiği, Değerler Eğitimi)

A. HUKUKTA MESLEKİ EĞİTİME DAİR GENEL ESERLER

- “Hukuk Öğretimi ve Mesleki Eğitim”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, C. 3, Ankara 2014, s. 243-282, Konuşmacılar: Hayrettin ÖKÇESİZ, Bahşeyiş ASKEROV, Gülriz UYGUR, Cafer EMİNOĞLU, Uğur UZER, Mengü GÖKÇE, Kaya YELEK, Atila SAV.
- AKKAYA, Mehmet Ali: “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı (HMGS) Sonrası Hukuk Eğitiminin Mesleki Yeterlilik Açısından Değerlendirilmesi”, The Journal of International Educational Sciences 2025, C. 12, S. 42, s. 106-123 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKYÜZ, A. Şule: “Türk Hukukçuların ABD’de ‘Hukuk Master’ı Yapması ve New York Barosu Üyeliği”, Ankara Barosu Dergisi 2004, C. 4, s. 105-120.
- ARSLAN, Kahan Onur: “Hukuk Öğretiminde Öğretici Eğitimi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 117-126 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CHING, Jane: “The Challenges Facing Legal Services Education in the 21st Century: A Case for Collaboration and Conversation?”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 47-107.
- CİRHİNLİOĞLU, Zafer: Türkiye’de Hukuk Mesleği, Gündoğan Yayınları, İstanbul 1997.
- ÇATALOLUK, Gökçe: “Yargıdan Eğitime Hukukta Dönüşüm Sorunu: Sistem Kuramı Perspektifinden Kısa Bir Analiz”, Yeni Türkiye 2013, C. 9, S. 52, Yargı Reformu Özel Sayısı, s. 568-573.

- ÇINAR, Sabahat: “Hukuk Eğitimi ve Staj Sorunları Üzerine”, Ankara Barosu Dergisi 1981, C. 38, s. 306-308.
- DİNÇER, Güven: Yargı Düzenimiz ve Hukuk Eğitimi, Emsal Matbaa, Ankara 2020.
- EMİNAĞAOĞLU, Ömer Faruk: “Yargı’da İnsan Hakları Eğitimi”, İstanbul Barosu Dergisi 2007, C. 79, S. 3, s. 721-727.
- HUNSTEIN, Carol W.: “Professionalism in the Practice of Law”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 313-319.
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: “Eğitim Yöneticilerinin Hukuk Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 2011, C. 44, S. 1, s. 1-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAYALÇIN, Yaşar: “Üniversite Öğretim Üyesi ve Pedagoji”, Forum Dergisi 1955, C. 4, S. 39, s. 23-24 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KAYA, Emir: Kurgu ile Gerçeklik Arasında Hukuk Meslekleri, Astana Yayınları, Ankara 2018.
- KILIÇ, Hasan: “Eğitim, Staj, Sınav”, Adalet Bakanlığı Yargı Reformu Stratejisi Belgesi Gölgesinde Yargı Reformu 18-20 Haziran 2008 Sempozyum, Ankara 2008, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, s. 558-571 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAV, Atila: “Hukuk Öğrenimi-Meslek Eğitimi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 1993, S. 2, s. 206-211 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TÜRKÖZER, Bahir Güneş: “Hukuk Adamı”, Adalet Dergisi 2007, S. 27, s. 1-5.
- YÜCEL, Mustafa Tören: Yargı Sistemi Üzerine Denemeler, Seçkin Yayınları, Ankara 2019.
- YÜCEL, Mustafa T.: “Türk Yargı Sistemi ‘Yapısal Analiz ve Sorunlar’ (Temisiyatry)”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 25, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2014, s. 211-224 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

B. HÂKİM VE SAVCI EĞİTİMİ

- AKÇİL, Yılmaz: “Adalet Bilincinin Oluşumunda Türkiye Adalet Akademisinin Rolü”, Adalet Şûrası (10-11 Ocak 2018), T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 58, Ankara 2018, s. 216-225 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKGÜL, Ahmet: “Adalet Akademisi ve Meslek İçi Eğitim”, Adalet Bakanlığı Yargı Reformu Stratejisi Belgesi Gölgesinde Yargı Reformu 18-20 Haziran 2008 Sempozyum, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 324-336 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALTUNDİŞ, Mehmet: “5435 ve 5720 Sayılı Kanun Değişiklikleriyle Birlikte İdari Yargı Hâkim Adaylığına Girişte Aranan Öğrenim Koşuluna İlişkin Bir Değerlendirme”, Ankara Barosu Dergisi 2011, S. 2, s. 275-292 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AŞÇIOĞLU, Çetin: “Özel (Medeni) Hukuk Yargılamasında Yargıç ve Avukatın Etkinliği”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 6, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2003, s. 96-107 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AŞÇIOĞLU, Çetin: “Yargıç Eğitimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 19, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 99-103 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AŞÇIOĞLU, Çetin: “Yargıç Etiğinin Önemi ve Eğitimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 16, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2006, s. 18-28 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AŞÇIOĞLU, Çetin: “Yargıç Gözüyle Hukuk Öğretimi”, Hukuk Öğretimi Sempozyumu (Ed. Adnan GÜRİZ), 13-14 Mayıs 1993, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 497, Ankara 1993, s. 89-99.
- AVCI, Mustafa: “Adli, İdari ve Asker Hakimliğe ve Savcılığa Alınmaya İlişkin Bazı Değerlendirmeler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. 61, S. 3, s. 887-923 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYDIN, İnayet: Türkiye Adalet Akademisi Eğitici Eğitimi El Kitabı, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- AYDIN, Murat: “Hâkim Gözüyle Hukukçu Eğitimi Üzerine Düşünceler”, Terazi Hukuk Dergisi 2011, C. 6, S. 59, s. 86-89.
- AYKANAT, Mehmet: “Klasik Dönemde Osmanlı Devletinde Hâkim Adaylığı: Mülâzemet”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2018, S. 34, s. 165-188 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BAŞ, Arda: “Yükseköğretimin Hâkim ve Savcı Eğitimindeki Yeri (1982- 2024)”, Türk Yargı Eğitimi Tarihi (Ed. Selma YEL/Esra YAKUT), Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2025, s. 229-262.
- BAŞTÜRK, İhsan: “Adil Yargılanma Hakkının Korunmasında Hâkim ve Savcı Eğitiminin Rolü”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2014, C. 4, S. 1, s. 55-66 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BATUR, Ömer: “Yeni Bir Model Olarak Hâkim-Savcı Yardımcılığında Yetiştirilme Süreci”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2021, C. 12, S. 45, s. 77-102 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BÜYÜKGÜMÜŞ, İsmail: “Adli Yargı Hâkim ve Savcı Adaylarının Meslek Öncesi Eğitimi - Sorunlar ve Muhtemel Çözüm Yolları”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 2, s. 10-23 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAMLİBEL, Fatma: “Adli Yargıda Hakim ve Savcı Adaylarının ve Adalet Akademisi Eğitimi”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 215-222 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİRBOĞA, Dursun Ali: Hakim ve Cumhuriyet Savcılarının Eğitimi, SETA/Rapor, 2020 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DOĞAN, İzzet: “Türkiye’de Hâkimlerin Yetiştirilmeleri”, İstanbul Barosu Dergisi 2004, C. 75, S. 1-2-3, s. 96-101.
- ELMALI, Muhammet: “Tarihi Altyapısıyla Türkiye’de Hâkim Eğitimi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2020.
- ER, Salih: “Adli Yargıda Hakim ve Savcı Adaylarının Eğitimi”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 241-247 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ERDEM KARAHANOGULLARI, Özlem/ER, Salih: “İdari Yargıda Hâkim ve Savcı Adaylarının Eğitimi”, Danıştay Dergisi 2003, S. 106, s. 1-55 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EVSEN, Esra: “Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sistemi (18. Yüzyıl Örneği)”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.
- FENDOĞLU, H. Tahsin: “Yargı Reformunun Eşgüdüm Merkezi Olarak Yargıç Akademileri”, Yargıtay Dergisi 2003, C. 29, S. 1-2, s. 5-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜNER, Şefik: “Yargıç ve Cumhuriyet Savcılarının Hizmet İçi Eğitim Sorunu”, Prof. Dr. Akif Erginay’a 65’inci Yaş Armağanı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1981, s. 281-292.
- İPŞİRLİ, Mehmet: “Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kadıaskeri Mehmed Efendi Zamanına Ait Mülâzemet Kayıtları”, Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi 1982, S. 10-11, s. 222-231 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAYALÇIN, Yaşar: Türkiye’de Adalet Akademisi Niçin ve Nasıl Kurulmalıdır?, Sevinç Matbaası, Ankara 1972.
- KOYUNCU, Nuran/GÖK Ümmügülsüm: “Türk Hukuk Tarihinde ve Karşılaştırmalı Hukukta Hakimlik Mesleğine Giriş ve Hakim Yardımcılığı”, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2019, C. 2, S. 1, s. 68-86 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- Türkiye Adalet Akademisi: “Meslek İçi Eğitim Analizi ve Yeni Bir Metodoloji Önerisi” Raporu, Ankara 2023 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

C. AVUKAT VE NOTER EĞİTİMİ

- ABBASGİL, Cengiz: “Avukatlık Mesleğini Öğrenmek Üzerine Bir Deneme”, İstanbul Barosu Dergisi 2015, C. 89, S. 1, s. 259-261 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZKURT, Hüseyin: “Noterlik Öğretim ve Eğitimi”, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi 2001, S. 110, s. 55-66.
- COŞKUN, Sabri: “Avukatlık Mesleğine Girişte Uygulamalı Eğitim”, İdari Yargı 1979, s. 13-16.
- ÇELİKKAYA, Serhat Deniz: Avukata Fakültede Öğretilmeyenler, Seçkin Yayınları, Ankara 2025.
- ÇINARLI, Serkan/ÇAMYAMAÇ, Anıl/DUYGUN, Ahmet Mert/CANOĞLU, Veysel Candan/AZAK, Kerim: “İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eğitimine Katkı Sağlamak Amacıyla Stajyer Avukat Eğitimi Veren Avukatlara Yapılan Anket Sonuçlarının Analizi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 28, S. 3, s. 1545-1598 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇULHA, Rifat/ŞEN, Ali/DURMAZ, Mehmet Zeki/AKGÖL, Sinan/ERDEMİR, Nevzat: “Avrupa’da Avukatlık Mesleğine Giriş ve Meslek İçi Eğitim”, Uluslararası Boyutuyla Hukuk Eğitimi ve Avukatlık Mesleğine Giriş Sempozyumu (9-10 Mayıs 2008), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s. 181-206 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEĞİRMENCİ, Rıdvan: “Türk Hukuk Öğretiminde Avukatlık Stajı”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 112-116 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜNER, Semih: “Avukatlık Stajı ve Stajyerin Eğitimi”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 192-197.
- KAYA AYDIN, Yasemin: “Dünya’da ve Türkiye’de Avukatlık Stajı ve Stajyer Avukatların Sorunları”, Hukuk Gündemi 2009, S. 10, s. 54-65 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KOYTAK, Elyasa: “Diplomadan Büroya: Avukatların Eğitim Güzergahları”, İçtimaiyat Sosyal Bilimler Dergisi 2025, C. 9, S. 1, s. 402-423 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUNTMAN, Osman: “İstenilen Düzeyde Avukat Yetiştirilmesinin Koşullarıyla İlgili Bir İnceleme”, İstanbul Barosu Dergisi 2007, C. 81, S. 6, s. 2467-2478 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LOCKWOOD, Sally Evans: “Legal Education for the Twenty-first Century: An International Conference of Legal Education Bar Exams and Admission to Practice Standards”, 21. Yüzyılda Hukuk Eğitimi Uluslararası Konferans, 4-5 Mayıs 2014, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 291-304.
- OKAY, Hakkı Süha: “Avukat Gözüyle Hukuk Eğitimi”, Hukuk Eğitiminde Reform - Panel (Ed. Adnan GÜRİZ), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 516, Ankara 1997, s. 55-60.
- POLAT, Halil: Mesleki Açıdan Avukatın Pratık El Kitabı, Adalet Yayınları, Ankara 2014.

D. MESLEK ETİĞİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ

- “Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu” (26-27 Mayıs 2016, İstanbul), T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara 2017, ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKIN, İbrahim/AKIN, Tansu: Yargı Etiği, Melike Ofset, Ankara 2013.
- ATAR, Yavuz: “Adalet Bilinci ve Hukuk Eğitimi”, Adalet Şurası, 10-11 Ocak 2018, T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 58, Ankara 2018, s. 182-189 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATEŞOĞLU, Güçlü: “Etik Hukuk İlişkisinde Adalet ve Özgürlük”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 9, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2004, s. 225-234 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYDIN, İnayet/SALDIRIM, Mustafa: Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri Eğitimi Kolaylaştırıcı El Kitabı, Ankara 2019 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BEYSAN, Nazime: “Hukuk Eğitiminde Meslek Etiği Dersine Yer Verilmesinin Önemi ve Amacı”, Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu (26-27 Mayıs 2016), T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 56, İstanbul 2017, s. 291-301 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZTOSUN, Ayşe: “Hukuk Öğreniminde Vicdan Eğitimi Gerekli Mi, Mümkün Mü?”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 355-362 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAĞLAR GÜRGEY, Fatma İrem: “Hukuk Eğitiminde ‘Hukuk Etiği’”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 73, S. 2, s. 837-867 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇALIŞIR, Kurtuluş Tayanç: Yargı Etiği, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- ÇETİNER, Selma: “Hukuk Eğitimi ve Etik”, Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu (26-27 Mayıs 2016), T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 56, İstanbul 2017, s. 267-290 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇETİNER, Selma: “Hukuk Eğitiminde İnsan Sevgisinin Önemi”, İzmir Adliyesi Dergisi 2020, C. 1, S. 1, s. 67-73 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÇETİNER, Selma: Yargı Etiği (Yargı Erki ve Değerler), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013.
- DEMİRDAL, M. Balkan: “Yargı Etiği Konusunda Türkiye’deki Güncel Gelişmeler Üzerine Bir Değerlendirme”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 29, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2021, s. 90-110 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİRDÖVEN, İsmail H.: “Meslek Olarak Hukuk ve Etik”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 16, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2007, s. 303-307 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ERGİN, Berin/ARIKAN, Elif Naz: İnsan İlişkileri-Etik Boyutu ve Hukuk Etiği, Legal Yayınları, İstanbul 2022.
- GÜRBÜZ, Ahmet: “Hukukun Etik Değer Boyutunun Kavranmasının Hukuk Eğitim ve Öğreniminin Verimliliği Açısından Önemi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 104-116 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRBÜZ, Ahmet: “Evrensel Hukuk Değerleri ve İlkelerinin Somut Hukuk Disiplinleri Bağlamında Detaylandırılması Sorunu”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2011, C. 15-16, S. 22-23-24-25, s. 1-9 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İŞIKTAÇ, Yasemin: “Hukuk Öğretim ve Eğitiminde Etiğin Yeri”, Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu (26-27 Mayıs 2016), T. C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 56, İstanbul 2017, s. 275-301 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İŞIKTAÇ, Yasemin: “Hukuk, Etik İlişkisinde Yeni Gelişmeler”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2000, C. 58, S. 1-2, s. 3-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İNCEOĞLU, Sibel: “Yargı Etiği Bakımından Uluslararası Belgeler Işığında Türkiye Uygulaması”, Yargı Etiği Sempozyumu, HSYK Yayınları, Ankara 2013, s. 83-87.
- İNCEOĞLU Sibel: “Karşılaştırmalı Hukukta Yargı Etiği”, Etik İlkeler Çalıştayı, Ed. Mustafa YILDIRIM/Gözde HÜLAGU), Antalya 2017, s. 17-37 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KARACAN, Olcay: “İhtimam Etiği Bağlamında Hâkimlik ve Cesaret İlişkisi”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2023, C. 20, S. 2, s. 229-245 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARACAN, Olcay: “İhtimam Etiği Teorisinden Hareketle Hukuk Eğitiminin Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2017.
- KARACAN, Olcay: “Hukukçuların Etik Sorumlulukları ve İlkelerin Rolü”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2022, S. 160, s. 245-258 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAKOÇ, Yusuf: “Hukuk-Etik İlişkisi”, Hukuka Felsefi ve Sosyolojik Bakışlar-V Sempozyumu, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 24, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012, s. 91-95 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAYALÇIN, Yaşar: “Hukukun Üstünlüğü (Kavram-Bazı Problemler)”, Ankara Barosu Dergisi 1992, C. 47, S. 3, s. 193-214 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KUÇURADİ, Ioanna: “Etik İlkeler ve Hukukun Temel İlkeleri Olarak İnsan Hakları”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 13, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 36-41 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- OSMANAĞAOĞLU KARAHASANOĞLU, Cihan/GÜRLER, Sercan/KAYAK, Sevgi/KAMA IŞIK, Sezen: Yargıya Etikle Bakmak, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2023.
- ÖKÇESİZ, Hayrettin: “Hukukçu Eğitiminde Bir Denek Taşı ‘Radbruch Formülü’”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2005, S. 56, s. 167-174 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖKÇESİZ, Hayrettin: “Yargıya Güven Gereksiniminin Karşıllanması Zorunluluğu, Yargıda Yozlaşma Göstergeleri ve Yargıda Reform İçin Öneriler”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 5, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2002, s. 123-128 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZCAN, Mehmet Tefik: “Hukuk Devleti ve İnsan Erdemi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 21, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 128-137 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÖZDEMİR, Şennur: “Hukukta ‘Minimum Etik’ Üzerine Bir Deneme”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 21, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 138-151 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZEKES, Muhammet: “Adil Yargılanmaya Tehdit: Bilgisiz Hâkim ve Avukat”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 21, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 92-103 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZEKES, Muhammet: “Ülkemizde Hukukun Vicdan ve Ahlak Sorunu”, Eskişehir Barosu Dergisi 2005, S. 6, s. 1-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZEL, Kadir Can: “Etik ve Etik-Hukuk Arasındaki İlişki”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2018, C. 9, S. 33, s. 685-708 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZEN, Muharrem: “Adalet Bilinci ve Hukuk Eğitimi”, Adalet Şûrası (10-11 Ocak 2018), T.C. Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 58, Ankara 2018, s. 189-202 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SALDIRIM, Mustafa: Pratik Yargı Etiği Eğitim Teknikleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2024.
- SARI, Cengiz: Yargı Etiği ve Türkiye’de Yargının Etik Yapılanması, Bilge Yayınevi, Ankara 2014.
- SEHRAWALA, Fatma Betül: “Hukuk, Ahlak ve Etik İlişkisi”, Eskişehir Barosu Dergisi 2023, C. 8, S. 2, s. 253-284 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞİMŞEK, Emre: “Nel Noddings’in İhtimam Etiği Perspektifinden Hukuk Fakültelerinde Grup Çalışmaları: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ‘Hukuka Felsefeyle Bakmak’ Grubu Örneği”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2022, C. 71, S. 2, s. 725-744 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TEPE, Harun: “‘Yargı Etiği’ ya da Yargıda Etik: Yargı Nasıl Etik Olur?”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2017, C. 7, S. 1 S. 7, s. 85-96 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TEPE, Harun: “Hukuk ve Etik: Hukukun Etik Temelleri”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 11, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 58-62 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- TOPUZKANAMIŞ, Engin: “Hukuk, Ahlak ve Meslek Etiği Üstüne”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 26, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012, s. 342-350 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TOPUZKANAMIŞ, Engin: Hukuk ve Disiplin Modern Toplumda Hukuka Uymanın Dayanakları, 3. Baskı, Zoe Kitap, İstanbul 2025.
- TUNCAY, Can A.: Hukuksal Etik Dersleri, 7. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2024.
- TUTUMLU, Mehmet Akif: “Yargıcın Tarafsızlığı: Mit mi? İdeoloji mi?”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 21, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 278-288 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TUTUMLU, Mehmet Akif: “Yargıç ve Empati”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 30, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2024, s. 405-431 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TÜRKBAĞ, Ahmet Ulvi: “Hukuk Eğitiminin (!) Etik Boyutu”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 68-73 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR, Gülriz/KARACAN, Olcay: İhtimam Etiği ve Hukuk, Zoe Kitap, İstanbul 2025.
- UYGUR, Gülriz/ÖZDEMİR, Nadire: “Hukuk Eğitiminde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine İlişkin Problemler ve Çözüm Önerileri: Etik Temelde Bir Arayış-Dönüşüm İlkesi I”, Hukuk ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2025, s. 57-93.
- UYGUR, Gülriz: “Ioanna Kuçuradi’nin Görüşlerinden Hareketle Hukuk Normlarının Türetilmesindeki Temel Problem: Etik mi? Ahlâk mı”, Ioanna Kuçuradi Çağın Olayları Arasında, Ioanna Kuçuradi’ye Armağan, İstanbul 2014, s. 163-172.
- UYGUR, Gülriz: “Etiğe Dayalı Hukuk Eğitimi ve Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri Hukuk Kliniği”, Yargıya Etikle Bakmak (Ed. Sercan GÜRLER/Sevgi KAYAK/Sezen KAMA IŞIK/Cihan OSMANAĞAOĞLU KARAHASANOĞLU), On İki Levha Yayınları, İstanbul 2023, s. 19-34.
- UYGUR, Gülriz: “Hukuktaki Yargılama Sürecini İhtimam Etiğine Dayandırmak: Yapısal Epistemik Adaletsizlik Karşısında Dertlenerek İlgilenmek Erdemini Geliştirmek”, İhtimam Etiği ve Hukuk (Ed. Gülriz UYGUR, Olcay KARACAN), Zoe Kitap, 2025, s. 307-321.

- UYGUR, Gülriz: Hukukta Adaletsizliği Görmek, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara 2013.
- UYGUR, Gülriz: “Katılanın Perspektifi Bakımından Hukuk ve Etik İlişkisi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 22, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010, s. 6-10 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UYGUR, Gülriz: “Yüksek Mahkeme Kararlarında Etik İlkeler”, Yargıtay Etik, Şeffaflık ve Güven Projesi Açılış Sempozyumu, Ankara, 13-14 Nisan 2017, s. 66-84 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜSTÜN, Çağatay: “Etik ve Hukuk”, Fasikül Hukuk Dergisi 2010, C. 2, S. 4, s. 55-59.
- YÜKSEL, Mehmet: “Modernleşme Bağlamında Hukuk ve Etik İlişkisine Sosyolojik Bir Bakış”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 2002, C. 57, S. 1, s. 177-195 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÜKSEL, Mehmet: “Etik Kodlar, Ahlak ve Hukuk”, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2015, C. 5, S. 1, s. 9-26 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

E K B Ö L Ü M

HUKUK EĞİTİMİ İLE İLİŞKİLİ DİĞER ALANLARDA SEÇİLMİŞ LİTERATÜR

A. HUKUK VE BİLİM İLİŞKİSİ

(Hukuk Bilimi, Sosyal Bilim Olarak Hukuk, Hukuk ve Matematik)

- AKTAŞ, Sururi: “İdeal Hukuk Kavramı Üzerine”, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2009, C. 13, S. 3-4, Aralık s. 1-21 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKTAŞ, Sururi: “Hukuk Kavramının Analizi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018, C. 67, S. 2, s. 227-252 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKTAŞ, Sururi: “Hukuksal Geçerlilik Sorunu”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 11, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 63-79 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALDANMAZ, Orhan: “Normlara Hayat Veren Gerçeklik ve Realiteyi Dönüştüren Normlar”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2015, C. 6, S. 21, s. 253-284 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANSAY, Sabri Şakir: Hukuk Bilimine Başlangıç, Güney Matbaacılık, Ankara 1949.
- ANTALYA, O. Gökhan: Hukuk Bilimine Katkı Olarak “Hukuk Teorisi”, C. I, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2020.
- ARAÇ, İbrahim/İBA Şeref: “Türkiye’de Yasa Önerisi Hazırlama ve Norm Koyma Tekniği ve Yasamacı Mesleğinin Nitelikleri Üzerine”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 2003, C. 58, S. 3, s. 35-59 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: “Hukuk İlmini Gerçek Bir İlim Haline Getirmek İçin Hukuka Bir Objektivite Kazandırma Gayretleri ve Bunların Değeri”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1965, C. 31, S. 1-4, s. 220-241 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ARAL, Vecdi: “Hukuku Bilim Yapan Nedir?”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 6, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2003, s. 17-22 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: “Hukuk Felsefesinde Değer Rölativizmine Karşı Değer Objektivizmi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1974, C. 40, S. 1-4, s. 521-552 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: “Kelsen’in Hukuk Anlayışı”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1968, C. 34, S. 1-4, s. 513-551 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARAL, Vecdi: Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine, 7. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2010.
- ARSAL, Sadri Maksudi “Hukuk İlmi ve Sosyoloji”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 17, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2007, s. 60-72 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALI, Ali Şafak: “Felsefi Bakışla Norm Koyma: Bilim mi, Sanat mı?”, Norm Koyma ve Hüküm Verme, 17-18 Nisan 2009, Ankara Hukuk Toplantıları.
- BALKIR, Zehra Gönül: “Hukuk Bilim Felsefesi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 18, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2008, s. 116-131 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BALKIR, Zehra Gönül/APAYDIN, Eylem: “Hukuk Eğitimi ve Matematik”, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya, Siyasal Kitabevi 2011, s. 758-766.
- BRUHL, Henri Levy: “Hukuk ile Sosyolojinin Münasebetleri”, (Çev. K. Fikret ARIK), Siyasi İlimler Mecmuası 1942, S. 130, s. 395-399.
- CAN, Cahit: “Hukuk ve Matematik”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 13, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 5-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- COTTERELL, Roger: Hukukbiliminin Politikası Hukuk Felsefesine Eleştirel Bir Giriş (Çev. Saim ÜYE), Pinhan Yayıncılık, İstanbul 2019.
- ÇAĞIL, Orhan Münir: Hukuka ve Hukuk İlmine Giriş, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1966.
- ÇAL, Sedat: “Hukukta Bilimsel Yaklaşımın Önemi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2010, S. 90, s. 39-63 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÇAL, Sedat: “İdare Hukukunda Bilimsel Yaklaşım Sorunu-I”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2011, S. 92, s. 181-222 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAL, Sedat: “İdare Hukukunda Bilimsel Yaklaşım Sorunu-II”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2011, S. 93, s. 53-81 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAP, Güneş: “G. Radbruch: Kültürbilim Olarak Hukuk Bilimi”, Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2024, C. 6, S. 1, s. 258-295 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DERBİL, Süheyy: “Kavram Bilimleri ve Hukuk”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1945, C. 2, S. 4, s. 18-39 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DURSUN, Hasan: “Hukuku Bilim Kılabilmek”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2006, S. 64, s. 251-297 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EMİROĞLU, Haluk/GÖRGÜLÜ, Nisan: “Hukukun Matematiksel Olarak İfade Edilmesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013, C. 62, S. 1, s. 73-92 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ERKAL, Atilla: “Genel Olarak Bilgi ve Bilgi Teorisi Çerçevesinde Bilginin Hukuktaki Anlamı”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2009, C. 17, S. 2, s. 11-30 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ETE, Muhlis: “Sosyal İlimlerde Yüksek Tahsil Meselesi”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1949, C. 4, S. 1, s. 11-23 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- FABREGUETTES, M. Polydore: Adalet Mantığı ve Hüküm Verme Sanatı, Yeni Cezaevi Matbaası, Ankara 1945 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜRLER, Sercan: “Vecdi Aral’da Hukukun Bilimselliği Sorunu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, C. 18, S. 2, s. 1-40 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Hukuk ve Ceza Hukuku Biliminin Konusu ve Sınırları Sorunu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1978, C. 35, S. 1, s. 235-279 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- HIRSCH, Ernst E.: “Hukuk Bir Bilim Kolu Mudur?”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1944, C. 2, S. 1, s. 19-61 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- İŞSEVENLER, O. Vahdet: “Hukuki Pozitivizmin Sorunu: Austin ve Kelsen’de Hukuk Bilimi Kurma Teşebbüsü”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2023, C. 18, S. 215, s. 971-994.
- İŞSEVENLER, O. Vahdet: “Yasama ve Hukuk Bilimi Konusundaki Tarih Üstü Görev Hakkında”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 2022, C. 13, S. 52, s. 75-94 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAHANOGULLARI, Onur: “Diyalektik Hukuk Bilimi Notları”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2015, C. 5, S. 2, s. 271-288.
- KAYAK, Sevgi: “Iurisprudentia (Hukuk Bilimi) Kavramı ve Modern Hukukumuzda Olan Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Cumhuriyetin Yüzüncü Yılına Armağan, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2024, s. 1425-1426.
- KELSEN, Hans: “Norm ve Değer” (Çev. Kasım AKBAŞ), Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 5, s. 20-24 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KEYMAN, Selahattin: “Hukukun Bilimselliği Üzerine”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 5, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2004, s. 5-14 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KILIÇ, Muharrem: “Hukuk-poiétiké: Poiesis Olarak Hukukun Estetik Açığa-Çıkarımı/İfşâsı”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 28, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2019, s. 222-241 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KIRCHMANN, Julius Hermann: “İlim Olmak Bakımından Hukukun Değersizliği” (Çev. Coşkun ÜÇÖK), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 17, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2007, s. 7-31 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LINDNER, Josef Franz: “Adalet Bilimi Olarak Hukuk Bilimi”, ViraVerita E-Dergi: Disiplinlerarası Karşılaşmalar 2019, S. 10, s. 221-249 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LOUGHLIN, Martin: Politik Hukukbilim, (Çev. Kıvılcım TURANLI YÜCEL), Fol Kitap, 2022.
- O’ROURKE, Allen Thomas: “Hukuk Biliminde Kuşkudan Kurtulmak: Anayasa Hukukunun Hohfeld Usulü Analizi” (Çev. Burçin AYDOĞDU), Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 3, s. 45-66 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- OĞUZ, Arzu: Karşılaştırmalı Hukukun Norm Koyma Faaliyetindeki İşlevi, Norm Koyma ve Hüküm Verme, 17-18 Nisan 2009, Ankara Hukuk Toplantıları, s. 107-125.
- ÖKÇESİZ, Hayrettin: “Hukuk ve Bilimi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 15, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2006, s. 280-287 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖKTEM, Niyazi: “Hukukun Bilimselliği”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 11, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 26-34 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZDAL, Seda: “Hukuki Pozitivizmin Değer Karşıtlığı ve Sonuçları Üzerine Bir Değerlendirme”, Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi 2022, C. 46, S. 2, s. 265-270 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SACKOFSKY, Ute: “Feminist Hukuk Bilimi Nedir?” (Çev. Osman CAN), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2001, C. 5, S. 1-4, s. 719-734 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAĞLAM, Rabia: “Hukuk Bilimi’nin Yapıbozumsal Okuması”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2014, C. 72, S. 1, s. 449-470 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- von SAVIGNY, Friedrich Carl: Çağımızın Yasama ve Hukuk Bilimi Konusundaki Görevi Üzerine (Çev. Ali ACAR), Pinhan Yayıncılık, İstanbul 2018.
- SELÇUK, Sami: Hukuk Dogmatikğine ve/ya Bilimine Doğru Yargılamaya Dönelim, 2. Baskı, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara 2023.
- SÖZER, Ali Nazım: “Bilim ve Hukuk”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2014, C. 20, S. 1, s. 1081-1118 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- STOLLEIS, Michael: “Tarihle İlgilenmeyen Hukukçu Tehlikelidir Yürürlükte Olan Hukuku Bilmek Niçin Yeterli Değildir? Hukuk Eğitimi Nasıl Olmalıdır?”, (Çev. Muhammed İkbāl İMAMOĞLU), Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi 2009, S. 7, s. 47-56 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- SÖZER, Ali Nazım: “Yeni Bir Bilim Dalı: Yasa Yapma Öğretisi”, Norm Koyma ve Hüküm Verme, 17-18 Nisan 2009, Ankara Hukuk Toplantıları.
- TİMSİT, Gérard: “Matematik ve Hukuk” (Çev. Zeynep Özlem ÜSKÜL), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 1, Nüans Yayınları, İstanbul 1993, s. 54-59 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Hukuk Normu Üzerine Bir Not”, Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 6, s. 38-41 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Hukuk Yorumdur”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 2014, C. 72, S. 1, s. 99-104 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: “Yorum Yöntemlerini Bilmek Yorum Yapabilmek İçin Yeterli midir? Hukuk Doktrini, Klasik Yorum Yöntemleri ve Hukuki Argümantasyon Teorisi”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 25, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012, s. 72-96 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜÇER, Mehmet: Roma Hukukunun Avrupa’da Kanunlaştırma Hareketlerini ve Hukuk Bilimini Etkileme Süreci, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2020.
- VİLLEY, Michel: “Hukuk Bilimi ile Hukuk Felsefesinin İlişkileri” (Çev. Tuğba BALLIGİL), Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 27, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2014, s. 27-31 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- WACKS, Raymond: Hukuk Kuramını Anlamak: Hukuk Felsefesi ve Hukuk Kuramına Giriş (Çev. Fatma SÜZGÜN/Şahin ÜNVER/Serdar ÜNVER), Astana Yayınları, Ankara 2016.

B. HUKUK METODOLOJİSİ VE YORUM YÖNTEMLERİ

(Hukuk Metodolojisi, Hukukta Yorum Yöntemleri, Hukuk ve Mantık,
Hukukta Araştırma Usulleri Hakkında Seçilmiş Eserler)

- AKKANAT, Halil: Medeni Hukukun Uygulanmasında Yöntem, Filiz Kitabevi, İstanbul 2024.
- ALTUNTAŞ, Fuat: Hukukta Akıl Yürütme Yöntemi Olarak Kıyas (Analoji), Adalet Yayınları, Ankara 2025.
- ALVER, Damla: “Feminist Metodoloji Tartışmaları ve Hukuk”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 30, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2024, s. 21-35 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANSAY, Sabri Şakir: “Kanun ve Tefsiri -Konferans-”, Adliye Ceridesi 1938, S. 12, s. 2036-2060 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANTALYA, O. Gökhan: “Hâkimin Yargı Kararı Oluşturma Metodu, Bu Metodun Aşamaları ve Metoda Hâkim Olan Metodolojik On İki Temel İlke”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2022, C. 28, S. 2, s. 905-961 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ANTALYA, O. Gökhan: Hukuk Bilimine Katkı Olarak “Hukuk Metodolojisi”, Cilt II, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- ANTALYA, O. Gökhan: “Hukuk Öğrencisinin Pratik Çalışma -ya da Sınav-Olayının Hukuki Çözüm Metoduna Hakim On İki Metodolojik Temel İlke”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2022, C. 27, S. 1, s. 440-465 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ARSLAN DURSUN, Çisil: “Karşılaştırmalı Hukuk Araştırmalarında Yöntem”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2021, C. 27, S. 2, s. 1540-1564 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATALAY, Ahmet Halûk: “Bir Hukuk Mantığı Var mıdır?”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 6, s. 22-40 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATALAY, Ahmet Halûk: “Bir Hukuk Mantığı Var mıdır?”ın Yeniden Basımı Üzerine Özeleştirel Bir Not”, Hukuk Kuramı 2015, C. 2, S. 6, s. 20-21 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ATIENZA, Manuel. “Hukukta Argumentasyon”, (Çev. Ertuğrul UZUN), Hukuk Kuramı 2014, C. 1, S. 4, s. 16-20 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AVCI, Mustafa/AYKANAT, Mehmet/ÜLKER, İbrahim: Hukuk Başlangıcı ve Metodolojisi, 3. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2024.
- BAŞBUĞ, Aydın: Hukukta Yöntem, 2. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2023.
- BERKİ, Ali Himmet: Hukuk Mantığı ve Tefsir, Ankara 1948.
- COŞAR, Vedat Ahsen: Temel Hukuk Bilgisi ve Hukuk Metodolojisi, Yetkin Yayınları, Ankara 2023.
- ÇAĞIL, Orhan Münir: Hukuk Metodolojisi Dersleri, Nazir Akbasan Matbaası, İstanbul 1952.
- ÇAĞLAYAN, Sezai: Hukuk Öğrencisinin Bilimsel Araştırma ve Proje Rehberi, Adalet Yayınları, Ankara 2025.
- DEMİR, Abdullah/DERYAL, Yahya: Hukuk Başlangıcı ve Hukuk Metodolojisi, Adalet Yayınları, Ankara 2013.
- DEMİR, Abdullah: “Mantıkta Tanım ve Hukuk Açısından Önemi”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2016, C. 22, S. 3, Cevdet Yavuz’a Armağan Sayısı, s. 3219-3229 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DEMİR, Abdullah: Hukuk Metodolojisi, Astana Yayınları, Ankara 2016.
- ERİM, Nihat: “Hukuk İlminde Metot”, Siyasi İlimler Mecmuası 1941, S. 127, s. 284-291.
- EUGENE, Volokh: Akademik Metinler Nasıl Yazılır? Hukukçular İçin Rehber (Çev. Ertuğrul UZUN), 5. Baskı, Tekin Yayınları, İstanbul 2019.
- FETERİS, Eveline T.: Hukuki Argümantasyonun Temelleri (Çev. Ertuğrul UZUN), Pinhan Yayıncılık, İstanbul 2019.
- GÖZLER, Kemal: Anayasa Hukukunun Metodolojisi, 2. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 1999.
- GÖZLER, Kemal: Hukukun Genel Teorisine Giriş: Hukuk Normlarının Geçerliliği ve Yorumu Sorunu, 2. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2023.
- GÜNEŞ, Ahmet M.: Hukuk Metodolojisi, 5. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2023.
- HIRSCH, Ernst E.: “Pratik Hukukta İlmi İspat ve Tefsir”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1944, C. 2, S. 1, s. 192-199 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- HİRŞ, Ernst E.: Pratik Hukukta Metod, Güncellenmiş 8. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2021.
- IŞIKTAÇ, Yasemin/METİN, Sevtap: Hukuk Metodolojisi, 9. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2023.
- IŞIKTAÇ, Yasemin: “Bir Hukuk Tanımı Vermenin Zorunluluğu”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1998, C. 2, S. 2, s. 241-248 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- IŞIKTAÇ, Yasemin: “Savunma Açısından Hukuk Eğitiminde İki Önemli Alan: Hukuk Felsefesi ve Metodolojisi”, İş Dünyası ve Hukuk, Prof. Dr. Tankut CENTEL’e Armağan, İstanbul 2011, s. 737-751.
- IŞIKTAÇ, Yasemin: Dönüşen Toplum-Dönüşen Hukuk, Sümer Kitabevi, İstanbul 2016.
- KALABALIK, Halil/DOĞRANCI, Doğa E.: Hukuk Teorisi ve Metodolojisi, Seçkin Yayınları, Ankara 2024.
- KALPSÜZ, Turgut/AKINTÜRK, Turgut/KUNTALP, Erden: Türk Hususi Hukukunda Atıf Usulleri ve Kısaltmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1964.
- KARACABEY, Ömer Faruk: Uygulamalı Hukukta Yöntem ve Araştırma, Ankara 1976.
- KARAKAŞ, Jale: “Hermeneutik ve Hukuk”, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi 12, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2005, s. 102-106 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAKOÇ, Yusuf: Hukuk Araştırmalarında Metod, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2024.
- KARAMAN, Buket: “Bir Frankenstein Olarak Hukuk ve Hukuk Metodolojisinin İki Yüzü: Ütopya/Distopya”, Hukuk Kuramı 2019, C. 6, S. 1, s. 45-66 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KEYMAN, Selahattin: Hukuka Giriş ve Metodoloji, Doruk Kitabevi, Ankara 1981.
- KILLIOĞLU, İsmail: Hukuk Metodolojisi, Platon Yayınları, İstanbul 2025.
- KİPER, Osman: Hukuk Rehberi, Eğitim Yayınları, İstanbul 1980.
- ODMAN BOZTOSUN, N. Ayşe/KAYA, Oğuzman: Hukukta Bilimsel Araştırma Nasıl Yapılır? - Makale ve Tez Yazımında Yöntem, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2022.

- ÖZBİLGEN, Tarık: “Hukukun Anlamı”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1984, C. 50, S. 1-4, s. 329-347 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZKÖK, Gülriz: “Hukuki Belirsizlik Problemi Üzerine”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2002, C. 51, S. 2, s. 1-18 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- POLAT, Halil: Teori ve Pratikte Hukuk Nosyonu, Cilt 1, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2025.
- SEİDL, Erwin: “Romalı Hukukçuların Metodlarına Dair” (Çev. Belgin ERDOĞMUŞ), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1969, C. 35, S. 1-4, s. 448-468 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SEROZAN, Rona: “Hukukta Yöntem”, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi 2013, C. 8, Prof. Dr. Aydın ZEVKLİLER’e Armağan Özel Sayısı, s. 2423-2440 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SEROZAN, Rona: Hukukta Yöntem-Mantık, 3. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2024.
- SÖZER, Ali Nazım: Hukukta Yöntembilim, 8. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2025.
- ŞAHİN, Fatma Süzgül: “Feminist Hukuk Teorisinde Metodoloji”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2017, Özel Sayı, s. 473-496 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- UZUN, Ertuğrul: Hukuk Metodolojisinin Sorunları, 2. Baskı, Nora Yayınları, İstanbul 2020.
- ÜSTÜNDAĞ, Mustafa Emir: “Hukukta Yorum Metodları”, İzmir Barosu Dergisi 2011, C. 76, S. 2, s. 170-176 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YILDIZ, Burçak: “Hukuk Alanında Tez veya Makale Yazarken-Şekle İlişkin Olarak-Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Hususlar Hakkında”, Ankara Barosu Dergisi 2020, S. 4, s. 154-215 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YÖRÜKOĞLU, Ömer: “Geçerli Hukuku Yorumlayacak ve Uygulayacak Metodoloji”, Çağdaş Hukuk Felsefesi ve Hukuk Kuramı İncelemeleri, Alkım Yayınları, İstanbul 1997, s. 515-550.

C. EĞİTİM HUKUKU

- AKÇAY ÜZÜM, Püren: “Hak Arama Özgürlüğü ve Eğitim Hakkı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi”, Prof. Dr. Emine AKYÜZ’e Armağan, Pegem, Ankara 2018, s. 491-501 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKIN, Erkan: “Eğitim Hukuku Nasıl Yazılmalıdır?”, Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi 2005, S. 15-16, s. 92-98.
- AKYÜZ, Emine: “Çocuk Hakları Sözleşmesinin Temel İlkeleri Işığında Çocuğun Eğitim Hakkı”, Milli Eğitim Dergisi 2001, S. 151, s. 1-10 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKYÜZ, Emine: “Eğitimin Hukuki Temelleri”, Eğitim Bilimine Giriş, (Ed. Şule ERÇETİN/Necmettin TOZLU), Hegem Yayınları, Ankara 2006, s. 65-111.
- AKYÜZ, Emine: Eğitim Hukuku Ders Notu, Ankara Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Merkezi, Teksir No: 6, Ankara 1981.
- ALTUNYA, Niyaz: “Türkiye’de Eğitim Hakkının Hukuksal Evrimi”, Prof. Dr. Emine AKYÜZ’e Armağan, Pegem, Ankara 2018, s. 525-535 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ATAMAN, Hakan: Eğitim Hakkı ve İnsan Hakları Eğitimi, İnsan Hakları Gündemi Derneği, İzmir 2008.
- ATATANIR, Hicran: “Türkiye’de Çocukların Eğitim Hakkı”, Disiplinlerarası Çocuk Hakları Araştırmaları Dergisi 2023, C. 3, S. 5, s. 50-63 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYTAÇ, Tufan: Eğitim Hukuku, Pegem, Ankara 2021.
- BAĞATUR, Jülide Işıl: Sorularla Özel Eğitim Hukuku, Eğiten Kitap Yayınları, Ankara 2016.
- BAĞATUR, Jülide Işıl: “Eğitim Hukuku, Özel Eğitim ve Özel Gereksinimli Öğrencilerin Hakları”, Özel Gereksinim ve Ruhsal Bozukluklar, Türkiye Klinikleri, Ankara 2021, s. 85-92 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- BİNBİR, Ümit/ARASTAMAN, Gökhan: “Eğitim Hakkı: ‘Bir Sistematik Derleme Çalışması’”, OPUS International Journal of Society Researches 2021, C. 18, Eğitim Bilimleri Özel Sayısı, s. 5067-5098 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİNBİR, Ümit/ARASTAMAN, Gökhan: “Eğitim Hakkı İhlallerine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri: Bir Durum Çalışması”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi 2024, C. 22, S. 1, s. 612-641 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BİNGÖL, Bilge: “Türkiye İçin Bir Eğitim Hukuku Teorisinin Gerekliliği”, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. 2, S. 2, s. 25-38 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BOZAK, Ahmet/YIDIRIM, Muhamet Cevat: Eğitim Hukuku ve Uygulamaları, 2. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara 2024.
- BÜLBÜL, Murat: Eğitim Hukuku, Nobel Yayıncılık, Ankara 2020.
- BÜLBÜL, Murat/ALTUNHAN, Şahap: Eğitim Hukuku Mevzuat Derlemesi, Nobel Yayıncılık, Ankara 2020.
- ÇALIŞKAN, Ahmet Ziya: “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Eğitim ve Öğrenim Hakkı”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2007, C. 11, S. 3-4, s. 295-314 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇALLI, Yüksel: “Türk Anayasa Hukukunda Eğitim Hakkı”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.
- ÇELİK, Ömer: “Eğitim Hakkı Kavramının Ulusal ve Uluslararası Normlarda Tartışılması”, Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi 2024, C. 8, S. 33, s. 288-302 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇİFTÇİ, Ahmet: Türk Eğitim Hukuku, 2. Baskı, Ankara 1995.
- DEWEY, John: Demokrasi ve Eğitim (Çev. M. Salih OTURAN), Başarı Yayıncılık, İstanbul 1996.
- GÖKYER, Necmi/CEMALOĞLU, Necati: Eğitim Hukuku, Pegem, Ankara 2021.
- GÜÇLÜ, Mustafa: Eğitim Hukuku, Pegem, Ankara 2019.
- GÜÇLÜ YILMAZ, Ferah: “Güçlü Bir Hukuk Devleti İçin Etik, Demokratik, Laik Eğitim Sistemi ve Eğitim Hukuku”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2017, S. 129, s. 347-388 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- GÜLCAN, Murat Gürkan: Eğitim Hukuku, Pegem, Ankara 2019.
- GÜLCAN, Murat Gürkan: “Eğitimin Hukuksal Temelleri”, Eğitime Giriş (Ed. Kasım KIROĞLU/Cevat ELMA), 14. Baskı, Ankara 2024, s. 130-156.
- HAREKET, Erdem/YEL, Selma: Eğitim Hukukunda Çocuk Hakları ve Eğitim, Anı Yayıncılık, Ankara 2021.
- HAREKET, Erdem: Disiplinlerarası Yaklaşımla Çocuk Hakları (Çocuk Hakları Eğitime Yönelik Uygulama Örnekleriyle), 4. Baskı, Pegem, Ankara 2024.
- HAREKET, Erdem: “Eğitim Hukuku Bağlamında Çocuk Hakları Eğitimi: Bir Eylem Araştırması”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2018.
- HAREKET, Erdem: “Eğitim Hukukunda Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Disiplin Suçları ve Cezaları: Hukuki Esaslarıyla Bazı Sorunsallar Üzerine”, Yükseköğretim Dergisi 2021, C. 11, S. 2, s. 191-214 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- FLOWERS, Nancy: Pusulacık: Çocuklar İçin İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu (Çev. Metin ÇULHAOĞLU), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010.
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Ulusal Hukuksal Dayanakları”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 2007, C. 40, S. 1, s. 271-285 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: Eğitimciler İçin İnsan Hakları ve Vatandaşlık, 2. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara 2014.
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: “Türkiye’de Eğitim Hukuku”, Türkiye’de Eğitim Bilimleri: Bir Bilanço Denemesi, (Ed. Muhsin HESAPÇIOĞLU), Nobel Yayıncılık, Ankara 2006, s. 297-313.
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: “Eğitim Yöneticilerinin Hukuk Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 2011, C. 44, S. 1, s. 1-16 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin/TAŞKIN, Pelin: Eğitim Hukuku, Siyasal Kitabevi, Ankara 2017.
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: İnsan Hakları Eğitimi, Anı Yayıncılık, Ankara 2000.

- KAYA, Gülsüm: “Türk Hukukunda Eğitim Hakkı ve Anadilde Eğitim Sorunu”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013, C. 8, S. 1, s. 551-70 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KOCA, İrfan: “Hukuka Eğitimci Gözünden Bakmak: M. Bülbül’ün ‘Eğitim Hukuku’ Kitabı Üzerine Bir Değerlendirme”, Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi 2020, C. 1, S. 1, s. 18-23 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- LEVENT, A. Faruk/DÖNMEZ ÖVÜR, Müzeyyen: Eğitim Hukuku, Nobel Yayıncılık, Ankara 2019.
- ÖVÜR, Müzeyyen/LEVENT, Faruk: “Öğretmen Adaylarının Eğitim Hukuku ile İlgili Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi”, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi 2019, C. 13, S. 19, s. 454-480 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- POLAT, Hakan/DEMİRKOL, Murat/ÖZDEMİR, Tuncay Yavuz: “Eğitim Hukukuna İlişkin Öğretmen Görüşleri”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2022, S. 62, s. 332-353 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral: “İnsan Hakkı Olarak Eğitim Hakkı ve Ülkemizde Kız Çocuklarının Durumu”, İzmir Barosu Dergisi 2019, C. 84, S. 3, s. 119-136 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞAHİN, İdris: “Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi”, e-Journal of New World Sciences Academy 2009, C. 4, S. 4, s. 1341-1354 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TATIK, R. Şamil: Çeşitli Perspektiflerden Eğitim Hukuku, Nobel Yayıncılık, Ankara 2025.
- ULUĞ, Feyzi: “Eğitim Hakkının Kullanımı Sorunu”, Türkiye’de İnsan Hakları, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Yayın No. 301, Ankara 2000, s. 429-442.
- ÜÇİŞİK, H. Fehim: Eğitim Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2012.
- ÜNAL, Ali/SARPKAYA, Ruhi: Eğitim Hukuku Herkese Nitelikli Eğitim, 2. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara 2021.

- VATANSEVER BAYRAKTAR, Hatice: “John Dewey: ‘Demokrasi ve Eğitim’”, Sosyal Bilimler Dergisi 2015, C. 3, S. 6-7, s. 229-253 ([açık erişim tıcklayınız](#)).
- YAŞAR, Nuri: İnsan Hakları Avrupa Sisteminde ve Türk Hukukunda Eğitim Hakkı ve Özgürlüğü, Filiz Kitabevi, İstanbul 2000.
- YEL, Selma/HAREKET, Erdem: Eğitim Hukukunda Çocuk Hakları ve Eğitimi, Anı Yayıncılık, Ankara 2020.

D. TOPLUMDA HUKUK EĞİTİMİ VE HUKUK OKURYAZARLIĞI

(Vatandaşlık Eğitimi, Hukuk Okuryazarlığı,
Hukuk İlintili Eğitim, Toplumda İnsan Hakları Eğitimi)

- ALICI, Adil Halid/VAN, Nureddin: “Ortaokullarda Okutulan ‘Hukuk ve Adalet’ Dersinin Öğrenciler Üzerinde Hukuka Yönelik Duyuşsal Eğilimler Algısına Etkisi”, The Journal Of Europe-Middle East Social Science Studies 2016, C. 2, S. 1 s. 107-131 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ALICI, Adil Halid: “Ortaokul Hukuk ve Adalet Dersinin Öğrencilerdeki Hukuk Bilincini Geliştirmeye Etkisi”, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kütahya 2014.
- ARAS, Hüseyin: “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Dersinde Öğrencilere İnsan Hakları ile İlgili Tutumların Kazandırılması”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2001.
- AŞKAN, Cengiz: “Hayat ve Meslek Gerçekliğinde Üniversitelerde Temel Hukuk Eğitimi”, I. Hukuk Eğitimi Kongresi 07-08 Kasım 2013 Antalya, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2014, s. 230-236 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- BEKTAŞ, Özlem: “İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi: Niçin ve Nasıl?”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 103-124.
- BEKTAŞ, Özlem: “Dünyada ve Türkiye’de İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitiminin Tarihçesi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 125-152.
- BRANDER, Patricia/OLIVEIRA, Barbara/GOMES, Rui vd.: Pusula: Gençlerle İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu (Çev. Burcu YEŞİLADALI), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2008 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAKIR ÇELEBİ, Fatma Betül: “Türkiye’nin Patent Verileri ile Patent Hukuku Eğitimi Arasındaki İlişki”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2025, C. 20, S. 1, s. 115-145 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- ÇENGELCİ KÖSE, Tuba: “Hukuk ve Adalet Ders Öğretim Programı ve Öğretimi Materyalinde Değerler”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi 2017, C. 10, S. 51, s. 656-664 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇENGELCİ KÖSE, Tuba/BURSA, Sercan: “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hukuk Okuryazarlığına İlişin Algıları”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2020, C. 33, S. 2, s. 372-388 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇETİN, Mehmet: “Sosyal Bilgilerde Hukuk Okuryazarlığı: Sistemik Literatür Taraması”, International Journal of Active Learning (IJAL) 2022, C. 7, S. 2, s. 156-170 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DAŞDEMİR, İskender/OZAN, Hüseyin: “Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Hukuk Okuryazarlık Becerisine İlişkin Öğretmenlerin Farkındalıkları”, International Journal of Eurasia Social Sciences 2023, C. 14, S. 53, s. 960-974 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DİNÇ, Berrin: “Okul Öncesi Eğitimde İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 191-212.
- DÜZGÜN, Gülcihan/GÜVEN, Sibel: “İlkokul Yöneticilerinin Hukuki Okuma Yazma Becerileri”, Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi 2025, C. 3, S. 2, s. 133-148 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ELBAY, Sezgin: “Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Hukuk ve Adalet Kavramlarına Yükladıkları Anlamaların İncelenmesi”, Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi 2020, C. 7, S. 2, s. 585-608 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ELKATMIŞ, Metin: “1998 Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Programı ile 2010 Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Programlarının Karşılaştırılması”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 2013, C. 14, S. 3, s. 59-74 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ERHÜRMAN, Tufan: “Hukuk İlintili Yurttaşlık Eğitimi”, Hukuk Öğretimi ve Hukukçunun Eğitimi, Uluslararası Toplantı (9-11 Ocak 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004, s. 56-66.

- ERSOY, Arife Figen: “Sosyal Bilgiler Dersinde Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 225-248.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih: “Türkiye’de İnsan Hakları Eğitimi”, Öğretmen Dünyası 1985, S. 63, s. 4-7.
- GÖKÇE, Selman: “Türkiye’de Adalet ve Hukuk Eğitimi Bağlamında Adalet Meslek Liselerine Genel Bir Bakış”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi 2023, C. 10, S. 67, s. 228-244 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÖKDEMİR, Abdullah/POLAT, Bayram “1924 ile 2005 Yılları Arasındaki Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında Yer Alan Hukuk Konularının İncelenmesi”, Kesit Akademi Dergisi 2019, C. 5, S. 20, s. 344-360 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜLMEZ, Mesut: İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Uluslararası Belgeler ve Türkiye), Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını No: 256, Ankara 1994.
- GÜLMEZ, Mesut: İnsan Haklarının Eğitimi Hakkı, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü İnsan Hakları Araştırma ve Derleme Merkezi Yayını, Ankara 1996.
- GÜLMEZ, Mesut: İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi: Egemenlik İnsanıdır, 2. Baskı, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını. No: 303, Ankara 2001.
- GÜNEŞ, Muharrem: “Sürdürülebilir Bir Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi İçin Önkoşullar”, Eğitim Araştırmaları 2002, S. 9, s. 59-67.
- HAS, Seyithan/KATILMIŞ, Ahmet/DOLANBAY, Hacer: “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hukuk Okuryazarlığı Becerilerini Geliştirmek: Bir Eylem Araştırması”, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi 2022, S. 31, s. 256-270 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- İRŞİ, Eser/SÖNMEZ, Ömer Faruk: “Ortaokul Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi”, Kastamonu Eğitim Dergisi 2019, C. 27, S. 4, s. 1457-1469 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- KARA, Hatice: “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hukuk Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi”, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla 2017.
- KARA, Hatice/TANGÜLÜ, Zafer: “Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Hukuk ve Politik Okuryazarlığı Üzerine Bir Durum İncelemesi”, Araştırma ve Deneyim Dergisi 2017, C. 2, S. 1, s. 1-28 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAMAN KEPENEKÇİ, Yasemin: “Türkiye’deki İlköğretim Okulu Müdürlerinin Hukuk Eğitimi Üzerine Bir Çalışma”, Prof. Dr. Haydar Taymaz Armağan Kitabı: Eğitim Yönetimi, Denetimi ve Politikası Yazıları (Ed. İnayet AYDIN/Kürşad YILMAZ), Pegem, Ankara 2014, s. 276-294.
- KARATAŞ, Adnan: “Kamu Çalışanlarının Hukuk Okuryazarlığı Düzeylerinin Aile İçi Şiddet Farkındalığına Etkisi Üzerine Bir İnceleme”, Ombudsman Akademik 2025, S. 3, s. 413-452 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KIZILCA, F. Kemal: “İyi Vatandaş Eğitiminden Hukukun İktisadi Tahliline: Hukuk Fakültesindeki İktisat Dersleri Üzerine Bazı Düşünceler”, Prof. Dr. Gürkan Çelebican’a Armağan, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara 2011, s. 79-90.
- KLECKER, Nic: “Bir İnsan Hakları Eğitimi İçin” (Çev. Esen SİNANOĞLU), İnsan Haklarının Felsefî Temelleri Uluslararası Semineri, 9-13 Haziran 1980, Ankara 1982, s. 151-155.
- KOÇ BAŞARAN, Yağmur: “Okul Yöneticilerinin Hukuk Okuryazarlığı Yeterliklerine ve Hak Arama Özgürlüğünün Kullanımına İlişkin Görüşleri”, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2021.
- KUÇURADİ, Ioanna/TEPE, Harun: Türkiye’de ve Dünyada İnsan Hakları Eğitimi, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara 2020.
- NAZLIER KESER, Ecem Naz: Yaratıcı Drama Yöntemiyle Huzurevi Çalışanlarında Yaşlı Hakları ile İlgili Farkındalık Geliştirilmesi, Çağdaş Drama Derneği Bitirme Projesi, Proje No: 983-C, Ankara 2020.

- OĞUZ, Sibel: “Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Eğitimi Çerçevesinde Hukuk Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2013.
- OĞUZ HAÇAT, Sibel/ÇAKMAK, Mehmet Ali: “Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Eğitimi Çerçevesinde Hukuk Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi”, Turkish Studies 2018, C. 13, S. 4, s. 919-940 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZBEK, Ramazan: “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Ders Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2017, C. 18, S. 1, s. 359-371 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÖZDEMİR ULUÇ, Fatma: “Çocuk Haklarının Hayata Geçirilmesine Yönelik Bir Adım: Çocuk Hakları Eğitimi”, Prof. Dr. Emine AKYÜZ’e Armağan, Pegem, Ankara 2018, s. 183-192 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- PAPANEK, Ernst: “Öğretim ve Eğitim Okul ve Enstitülerindeki Tedbirlere ve Yetiştirme Tarzına Dair Milletlerarası Temayül”, Adalet Dergisi 1952, S. 3, s. 379-388 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SABANCI, Osman: “Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Çevre Hakkı Eğitimi: Etkinlik Örnekleri”, Prof. Dr. Emine AKYÜZ’e Armağan, Pegem, Ankara 2018, s. 193-209 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAFRAN, Mustafa/ŞEN, Serdar: “2014-2024 Yılları Arasında Türkiye’deki Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih Ders Kitaplarında Hukuk Konularının Pedagojik Yansımaları”, Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi 2025, C. 9, S. 1, s. 97-113 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- SAĞLAM, Halil İbrahim: “İlkokulda İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Öğretimi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 213-224.
- SOMUNCU, Ahmet: “Hukuk Okuryazarlığı”, Dijitalleşme Sürecinde Sürdürülebilir Kalkınmayı Destekleyen Okuryazarlıklar, (Ed. Emine KILAVUZ/Semra DEMİR BAŞARAN), Akademisyen Yayınevi Kitabevi, Ankara 2025, s. 183- 199.

- SÖNMEZ, Ömer Faruk/İRŞİ, Eser/ÖNLEN, Maksun/POLAT, Uğur: “2018 Ortaokul Öğretim Programlarının Hukuk Okuryazarlığı Açısından İncelenmesi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 2019, C. 20, S. 2, s. 906-928 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ŞEN, Abdulkerim: “İnsan Hakları, Çocuk Hakları ve İnsan Hakları Eğitimi”, Anadolu Journal of Educational Sciences International 2021, C. 11, S. 1, s. 462-482 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TURAN, Refik (Ed): İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022.
- TURAN, Refik: “Tarih Dersleri ve İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 275-292.
- UÇUŞ GÜLDALLI, Şükran: “Çocuk Hakları Eğitimi”, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (Ed. Refik TURAN), 3. Baskı, Pegem, Ankara 2022, s. 153-190.
- ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ: İlk Adım: İnsan Hakları Eğitimine Başlangıç İçin El Kitabı (Çev. İpek ÜSTÜNER/Gülden GÜRSOY ATAMAN), İstanbul 2002.
- ÜNLÜTEPE, Mustafa: “Temel ve Ortaöğretim Kurumlarında Hukuk Eğitimi Üzerine”, Legal Hukuk Dergisi 2016, C. 14, S. 161, s. 2393-2408 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÜSTE, R. Bahar: “İnsan Hakları Eğitimi ve İlköğretimdeki Önemi”, Ege Akademik Bakış 2007, C. 7, S. 1, s. 295-310 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YAHŞİ, Cahit: “Okullara Hukuk Dersi Konulmalıdır”, Balıkesir Barosu Dergisi 1982, S. 8, s. 25-26.
- YANILMAZ, Muaz: Hukuk Okuryazarlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara 2015 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YAVUZ, Can: “Çocukların Eğitimi Yurttaşlık Bilinci Türk Demokrasisine Etkisi”, İstanbul Barosu Dergisi 2015, C. 89, S. 1, s. 208-222 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YEŞİL, Rüştü: Okul ve Ailede İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2002.

- YÖNDEM, Ercüment: Hukuk Okuryazarlığı, Aristo Yayınları, İstanbul 2024.
- YÜCEL, Mustafa Tören: “Hukuk Eğitimi ve Halkın Sesi”, Yargı Sistemi Üzerine Denemeler, Seçkin Yayınları, Ankara 2019, s. 361-372.
- ZAİMOĞLU, Damla/DEMİRCAN, Yusuf Tunç: “Hukuk Eğitimi ve Pratiğinin Cezalandırıcı Tutumda Rolü”, Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi 2021, C. 18, S. 1, s. 38-48 ([açık erişim !\[\]\(a26541f8e0e0c316a55253eea5bccd2a_img.jpg\)](#) [tıklayınız](#)).
- ZAİMOĞLU, Damla: “Hukuk Eğitiminin Cezalandırıcı Tutumda Rolü: İstanbul Örneği”, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2020.

E. İSLÂM HUKUKU EĞİTİMİ

- AKSU, Zahit: “İslam Hukuku ve Metodolojisi Öğretimi”, Yüksek Öğretimde Din Bilimleri Öğretimi Sempozyumu, 21-23 Ekim 1987, Samsun 1988, s. 271-276 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AKYÜZ, Vecdi: “İslam Hukuku Dersinin Lisans ve Lisansüstü Düzeyde Eğitim-Öğretim Problemleri ve Bunların Aşılma Yöntemleri”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2004, S. 3, s. 313-318 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- AYDIN, Ahmet: “Utilizing Poetic Texts in the Education of Islamic Law”, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi 2025, C. 12, S. 1, s. 253-267 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- CİHANGİR, Meryem: “Hukuk Fakültelerinde İslam Hukuku Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, 2. Uluslararası İlahiyat Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı, 7-9 Mart 2025, s. 83-92 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- ÇAPRAS, Mehmet Naim/KILIÇ, Muhammed Tayyip: “Fıkıh Eğitiminde Kullanılan Yöntemler ve Ahkâm Hadislerine Dayalı Fıkıh Eğitimi”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2024, S. 44, s. 59-95 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- DÖNMEZ, İbrahim Kâfi: “Fıkıh Usulünün İşlevi ve İctihad Yöntemleri Hakkında Genel Bir Değerlendirme”, Fıkıh Usulü İncelemeleri, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2018, s. 71-83 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- EŞİT, Yusuf: “Türk-Arap İlişkilerinin Din Eğitimi Boyutu (İslam Hukuk Eğitimi Örneği)”, İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi 2016, C. 2, S. 2, s. 82-107 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- GÜNEY, Necmeddin: “İslam Hukuku Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerde Sıkça Karşılaşılan Sorunlar ve Bazı Çözüm Önerileri”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2015, S. 26, s. 405-422 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- GÜRKAN, Menderes: “İlahiyat Fakültelerinde Okutulan İslam Hukuku Dersleriyle İlgili Problemler (E. Ü. Kayseri İlahiyat Fakültesi Örneği)”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2003, S. 2, s. 219-226 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- KARAMAN, Hayreddin: Fıkıh Usûlü, İslam Hukukunun Kaynakları, Metodu ve Felsefesi, Ensar Neşriyat, İstanbul 2013.
- KAYAPINAR, Hasan/KORKMAZ, Ömer: “XVI. Yüzyıl Osmanlı Medreselerinde Fıkıh Eğitimi (Sahn-ı Seman ve Süleymaniye Örneği)”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi 2017, C. 10, S. 54, s. 1010-1021 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- MUMCU, Esra: “Yüksek Din Öğretimi Kurumlarında Fıkıh Eğitimi ve Sorunları”, Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak 2024.
- NACİ, Hüseyin: “Usul-i Fıkıh Nasıl Tedris Edilmeli”, Dârülfünun Hukuk Fakültesi Mecmuası 1341, C. 3, S. 18, s. 695-705 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TELKENAROĞLU, M. Rahmi: “Osmanlı’dan Günümüze Anadolu Medreselerinde Fıkıh Tedrisatı ve Sorunları”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2012, S. 20, s. 151-177 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TELKENAROĞLU, M. Rahmi: “Usûl-i Fıkha Modern Dönemde Yapılan Revizyon Çağrılarını Işığında ‘İslam Hukuk Usûlü’ Dersinin Daha Etkin Yürütülmesine Yönelik Mütevazı Bir Katkı”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi 2018, S. 31, s. 637-660 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- TURALIOĞLU, Cahit: “Problem Çözme Yönteminin Fıkıh Öğretiminde Kullanımı”, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa 2022.
- YAMAN, Ahmet: “İlahiyat Fakültelerinde Uygulanan Ders Programları Yeterli mi? İslâm Hukuku Dersleri Özelinde Bir Değerlendirme”, Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi 2009, C. 2, S. 1, s. 65-80 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

- YAMAN, Ahmet: “İlahiyat Fakültelerinde Okutulan İslâm Hukuku Dersinin, Mezuniyet Sonrası Sahalardaki İhtiyaçlar Karşısında Verimlilik ve Yeterliliği Üzerine”, Fıkıh Tarihi Araştırmaları, İstanbul 2022, s. 425-435 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).
- YENİÇULHA, Hafize: İslam Hukukunun Probleme Dayalı Öğrenme Yöntemiyle Öğretilmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2014.
- YILDIRIM, Mustafa: “İslâm Hukuku Öğretimine Farklı Bir Yaklaşım: ‘Aktif Eğitim’”, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 2005, S. 22, s. 37-52 ([açık erişim](#) [tıklayınız](#)).

BANKA VE TİCARET HUKUKU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ 2023-2026 YILLARI YAYIN LİSTESİ

558. Dr. İbrahim BEKTAŞ: Anonim Ortaklıklarda Yeni Pay Alma (Rüçhan) Hakkının Kısıtlanması ve Devri, Ankara 2023/II, L+556 s.

559. Prof. Dr. Sabih ARKAN: Ticarî İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Yirmi Dokuzuncu Bası, Ankara 2023/VII, XXXI+ 458 s.

560. Prof. Dr. Ali BOZER/Prof. Dr. Celal GÖLE: Ticari İşletme Hukuku, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Bası, Ankara 2023/VII, XXXIX+446 s.

561. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu (XXXV), Bildiriler Tartışmalar, Ankara 2023/X, VI+290 s.

562. Prof. Dr. Ernst E. HİRŞ: Pratik Hukukta Metot Güncellenmiş 9. Basım, Ankara 2023/X, XII+196 s.

563. Prof. Dr. Ali BOZER/Prof. Dr. Celal GÖLE: Kıymetli Evrak Hukuku, Onbirinci Bası, Ankara 2024/II, XLII+574 s.

564. Dr. Begüm YİĞİT: Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müdahaleden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2024/III, XXIII+670 s.

565. Prof. Dr. Sabih ARKAN: Ticarî İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Otuzuncu Bası, Ankara 2024/X, XXXI+ 458 s.

566. Prof. Dr. Sabih ARKAN: Ticarî İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Otuzuncu Basıdan Tıpkı Basım, Ankara 2024/X, XXXI+ 458 s.

567. Prof. Dr. Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK: Anonim Şirketler Hukuku Cilt 2/1 Genel Kurul, Ankara 2024/X, LXXV+680 s.

568. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu (XXXVI), Bildiriler Tartışmalar, Ankara 2024/XI, VI+334 s.

569. Prof. Dr. Sabih ARKAN: Ticarî İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Otuzbirinci Bası, Ankara 2025/X, XXXI+ 460 s.

570. Prof. Dr. Yaşar KARAYALÇIN/Prof. Dr. Aynur YONGALIK: Hukukda Öğretim - Kaynaklar - Metod Problem Çözme (Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 9. Baskı) Ankara 2025/XI, XXXII+430 s.

571. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu (XXXVII),
Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 2025/XII, VIII+234 s.

572. Prof. Dr. Ali BOZER/Prof. Dr. Celal GÖLE: Ticari İşletme Hukuku,
Güncellenmiş ve Genişletilmiş Dokuzuncu Bası, Ankara 2026/I, XLI+490 s.

573. Dr. Ülkü AY KAPLAN: Anonim Şirketler Hukukunda Karşılıklı İştirak,
Ankara 2026, XXXVI+268 s.

574. Prof. Dr. Sabih ARKAN: Ticarî İşletme Hukuku, Son Değişikliklere
Göre Hazırlanmış Otuzikinci Bası, Ankara 2026/VIII, XXXII+ 460 s.

Adres : Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
06590 Cebeci - Ankara
Tel : (312) 319 11 41 - 562 16 01
E-Posta : bthae@law.ankara.edu.tr
Instagram : [bthae_batider](#)